

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

Agrár békejobb.

Budapest, december 15.

Amagyar gazdatársadalom két legtekintélyesebb testülete, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gazdaszövetség tartotta ma közgyűlését. Amott gróf Desseuffy Aurél, itt gróf Károlyi Sándor elnök hallatták szavukat, azok a férfiak, akiket az ország agrár közvéleménye vezéreinek vall. Hazafias megelégedéssel konstatáljuk, hogy mind a ketten a különböző gazdasági tényezők harmoniájának szükségességét hirdették és különösen gróf Desseuffy Aurél beszédén vonul végig a tapintatos mértékűségnek, békülékenységnek az a jól-eső hangja, amely a két gazdasági irányzat közt fennálló ellentétek elsimítására alkalmas. A gönczi levél által bővült Royal-programot legélesebb tulzásaitól fosztotta meg gróf Károlyi Sándor is ma ugyancsak a Royalban és örömmel jegyezzük föl, hogy az agráriusok vezérének legújabb beszédében nem találkozunk többé a gönczi levélnek azzal a passzusával, amely a nyáron a mezőgazdaság számára foglalt le minden tisztességet. Mai beszédében a gróf ur harcot hirdet a mezőgazdaság kényszerű ellen is és ezzel oly közeledő lépést tett a másik gazdasági irányzat harcosai felé, amely csak megnyugtató eredményezhet. A közvéleménynek az a része, amely az ország boldogulását a földművelés, ipar és kereskedelem érdekeinek harmonikus kielégítésében találja, örülni fog az agráriusok leszerelésének, mert meggyőződése, hogy csakis az összes gazdasági tényezőknek váltvetett, összhangzatos működése adhat erőt hazánknak abban a küzdelemben, melyet Ausztriával és más államok elzárkózó politikájával megvívnia kell.

REGÉNY. TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(113)

— Sokáig esatangolunk még? — kérde Sagloba.
— Amíg meg nem tudjuk, hogy Krsywons mit határozott.
— Akkor hát az is megeshetik, hogy csata nélkül kerülünk a táborba vissza?
— Meglehet! felelte Skrzetuski.
— Na ennek nem nagyon örülök. A kezeim Konstantinóvnál egy kicsit beleszóktak a verekedésbe és zászóit is ejtettek zsákmányul. De ez a semmivé élet a legyeknek való! Az újaim viszkettek már...
— Lehet még részed több esatában is, mint amennyit az újaid kívánnak, felelte Skrzetuski komolyan.
— Hogy-hogy? kérdezte Sagloba nyugtalanul.
— Minden percében szembekerülhetünk az ellenséggel. Es ha nem is azért jöttünk, hogy fegyveres kézzel tartóztassuk föl az ellenséget, védelmezni kell majd magunkat. De a fődologra térek. Nekünk nagyobb területet kellene megszálnunk, hogy egy időben több helyről is adhassunk magunkról életjelet, itt is, amott is kell kaszabolunk néhány ellenszögölöt, hogy így nagyobbban higgyék valójában igen kicsiny csapatunkat. Azt gondolom tehát, hogy legjobb lesz szétszólanunk.
— En is ezt valom, szólt Wolodijovskij. Ha többnek gondolnak bennünket, úgy majd azok, akik futnak előlünk, Krsywonsnak százezernyi hadról adnak hírt.

(Országos Magyar Gazdasági Egyesület.)

Ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Váci-utcai városháza nagytermében, gróf Desseuffy Aurél elnöke alatt. A közgyűlésre szokatlanul nagy számban jelentek meg az egyesület fővárosi és vidéki tagjai; megjelent Darányi Ignác földművelési miniszter is, kit a terembe lépések rokonszenvesen megéjleneztek. Kívül ott voltak még: gróf Károlyi Sándor, gróf Zselénszki Róbert, Bujanovics Sándor, gróf Majláth József, Tormay Béla, Kazy József, Zoltán Elek, Wekerle Sándor, Megyeri Krausz Lajos, Mérey Lajos, itjabb Sternthal Adolf, dr. Csillagh Gyula, Rovarra Frigyes, Lichtenberg Mór, stb.

A közgyűlést az O. M. G. E. elnöke, gróf Desseuffy Aurél tizenegy órákor hosszabb beszéddel nyitotta meg:

Üdvözölte a megjelenteket és visszaillesztette a közgyűlést, hogy az egyesület múltévi működésére, azt találja, hogy ha a gazdák éppen azon bizonytalan helyzet folytán, amely előtt az Ausztriával való viszonyaink rendezése és másrészt a kereskedelmi szerződés megújítása küszöbén állunk, — az országos közgazdasági tényezőkkel minél nagyobb egyetértéssel működnek közre, ezen bizonytalan helyzetből való kibontakozásunk annál könnyebb lesz. Helyzetünk, úgy mond ma olyan, hogy szerintem az ellentéteket nem szabad kielentünk, mert csak akkor fogunk a jövőben kellő eréllyel és kellő súlyjal felépíteni, hogy ha ezen ellentéteket elsimítjuk, elhalgattatjuk s igyekezzünk a magunk elé tűzött célok elérése végett egy működni, amint a múltban működünk.

Örömmel és köszönetemnek kell kifejezést adnom, hogy a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségében tömörült egyesületek, telkarolva a mi működésünk sokkalt nagyobb tevékenységet fejtettek ki, mint annakelőtte bármikor, ennek következtében bebizonyították azt, hogy hasznavehető faktorai a közgazdasági életnek.

Ha az utolsó évet tekintjük kétségtelen előttünk, hogy nem könnyű a mi helyzetünk, a bizonytalanság, amely több év óta húzódik, amely egész közgazdasági életünkre kihát, bennünket és talán első sorban bennünket gazdákat sújt inkább. A bizonytalanság úgy az üzleti élet, mint a termelés terén olyan, amely hűdényomásként hat ránk és éppen azért azon óhajításomnak adok ki-

fejezést, hogy vajha sikerülne kormányunknak a vám tarifa-tárgyalásokban oly megoldási módon találnia amely a méltányos kiegyezést köztünk és Ausztria között lehetővé fogja tenni. S mert a kereskedelmi szerződések megnyitása előtt vagyunk s tudjuk, látjuk, hogy a nyugati államok mindinkább az elzárkózás politikáját karolják fel s ez kell, hogy bennünket is oda vigyen, hogy legalább a meglévő piacokat biztosítsuk, mert ha ez meg nem történik, ennek ára igen drága lesz. Akkor kénytelenek volnánk egy külön vámterület alapjára állni, amelyet, nézetem szerint a medág lehet, kerülni kell, (Helyeslés.) mivel legalább az összes nyugati államok elzárkózó politikájával szemben meglévő piacunkat biztosíthatjuk.

Rámutat arra a jelenségre, hogy az aratás után a gabonáraak oly depressziója áll be, amely több hóupig elart. Ezen a közraktári intézmény behozatalával lehetne segíteni.

Van még a gazdáknak sok régi kívánságuk, de sajnos, még ma is pium desideriumok, de remélhető hogy ezek előbb-utóbb teljesülni fognak; ezek közt első helyen állnak azok, melyek a közterhek könnyítését célozzák; ilyen az adóreform is. Majd a gazdasági egyesületek hivatásáról beszélt és azt hangoztatta, hogy azoknak tel kelendőnek a kibemtereket is. Ez a gazdákörök szervezése után volna lehetséges. De szükséges volna az is, hogy a szövetezeket szervezett egészben működjenek az egyetkekkel és gazdákörökkel. Így lehetne a társadalmat összeloglalni.

A gazdatársadalom szervezése, sajnos, még ma sem sikerült egészen. A gazdasági egyesületek országos szövetsége két év óta hathatós működést fejt ki ugyan, azonban a közvéleményben még sem tudott terjeszkedni.

Sajnálattal látja különösen, hogy a törvényhozában nem tudták keresztülvinni a gazdák eszméiket és követeléseiket s nem gyakorolják ott azt a befolyást, ami kívánatos volna.

Ezeket elmondva, arra kéri a megjelenteket, legyenek az általa kifejtett irányzatnak apostolai, annak az irányzatnak, amely lassan és határozottan terjed az egész országban és megnyitja a közgyűlést. (Hosszantartó éljenzés, taps.)

Az elnök azután elrendelte a szavazást az igazgató-választmány tagjaira. A szavazás eredménye az leit, hogy az igazgató-választmányba beválasztottak: Dr. Darányi Ignác, Bornemissza Lajos, Galgóczy Károly, Kazy József, Kállay András, Libits Adolf,

— Ezredes uram, te vagy a vezérünk, te parancsolsz, szólt Longinus.

— En tehát Zsakowon át Soladkovec felé megyek és ha lehet, még tovább is. Te Longinus egyenes a völgyben Tataryskra; te, Mihály, Kupinig lovagolsz, Sagloba pedig Sbone-rig nyomul előre.

— En? kérde Sagloba.
— Ugy van! Te ravasz ember vagy, azt hittem hát, hogy örömmel vállalod el ezt a feladatot, de ha nem tetszik, úgy a negyedik csapatot Kismats őrmester fogja vezetni.

— O is jöhet, de csak az én parancsnokságom alatt, kiáltotta Sagloba, aki mégis megemberelte magát, látva, hogy milyen fontos küldetést biznak rája. Csak azért kérdeztem, hogy miért kell elmennem, mert rosszul esik tőletek elválnom.

— Jártas vagy a katonai dolgokban? — kérdezte Wolodijovskij.

— Hogy jártas vagyok-e? A gólyának még eszéágában sem volt, hogy az anyádat veled megajándékozta, mikor én már ennél sokkal nagyobb csapatokat vezettem. Egy egész emberöltőn át szolgáltam a hadseregnél és most is ott szolgálék, ha valami bolondos história nem esik meg velem. Vezekül Galatiba kellett mennem. Errel a zarándokutról alkalomadtán sok érdekeset fogok nektek mesélni. De most itt az indulás ideje.

— Induljatok hát és terjeszszétek mindenütt azt a hírt, hogy Chmielniekijt levertek s hogy a herceg már Roskirownál van, szólt Skrzetuski. Ne elégedjétek meg a legelső jó hírelle és ha komeinci portyázó csapatokkal jöttök össze, iparkodjatok olyan embereket elcsipni, akik Krsywonsról biztosat tudnak, mert az eddigi híreink nagyon ellentmondók.

— Csak találkozhatték magával Krsywonsnal! — kiáltotta Sagloba. Majd borsos gyöm-

bért töltenék a szájába. Ne féljétek, megtanitom én ezeket a csavargókat keztyűbe dudálni!

— Három nap mulva találkoznak ismét Jarmolinban! Most menjen ki-ki a maga útjára! Az embereket pedig kiméjétek, kérélek, mert drága a lengyel vér.

— Három nap mulva Jarmolinban! ismételte Sagloba, Wolodijovskij és Longinus.

VI.

Amikor Sagloba csapatának élén egyedül maradt, először igen kényelmetlenül és siralmasan érezte magát. Sokért nem adta volna, ha Skrzetuski, Wolodijovskij vagy Longinus vele maradt, mert ezeket a lovagokat bátorságuk miatt nagyon tisztelte és a társaságukban teljes biztonságban érezte volna magát.

Mogorván lovagolt a csapat élén és ugyan-csak aggódva tekintgetett szét, mert arra a sok veszélyre gondolt, amelynek most elébe megy. Így dohogott magában:

— Mindenesetre jobban érezném magamat, ha valamelyikük itt volna. Ha az Isten mindenkit a hivatása szerint alkotott volna meg, úgy annak a három embernek böngylyé kellett volna lennie, annyira szeretik a vért. Ugy érzik magokat a háboruban, mint mások a boroskanesó mellett, vagy mint a hal a vízben. Keményöklű legények! Skrzetuskit már láttam küzdeni és tudom, hogy mire képes. Ugy morzsolja az embereket, mint a barát az imádságot, a háború a mestersége. Annak a lóhávnak pedig, aki a saját fejét is elvesztette és mégis három más fejet keres, nincs vesztési valója. Legkevésbé azt a kis emberkét ismerem, azok után azonban, amiket Konstantinóvnál láttam és amiket Skrzetuski regélt róla, fúrge gyerek lehet! Szerencsére közlemben van és azt hiszem, hogy legokosabb lesz hozzácsatlakoznom, mert a férgék pusztítsanak el, ha tudom, hogy mit kellene tennem.

(Folytatása következik.)

Lipthay István, Lossonezy Mihály, Lukács Antal, Rubinek Gyula Szegedy György, Szentiványi Zoltán, gróf Teleki Arvéd, Wittmann János, gróf Zichy Aladár. A *számvizsgáló-bizottságba* pedig: Bolla Mihály, Grassel Hugó, Küssler Henrik, Szevera Károly.

A napirend során következett az igazgatóválasztmány évi jelentése, amely felolvasottnak tekintetik.

Mérey Lajos a jelentésnek azt a részét, amely a parlamentre vonatkozik, nem hagyhatja szó nélkül. Elismeréssel adózik az egyesületnek és vezetőinek, amely megteremtette az ország agrár közvéleményét, de a mostani országos fontosságú kérdéseket mégis csak a parlament fogja említeni és elvárhatjuk tőle az időt, hogy mindazon parlamenti főfeladatok a figyelmét az együttes és tervezett működésére hívják fel, akik a választások alkalmával agrárprogram alapján választották meg, illetve a gönczi levél tartalmát magukévá tették, mert ha ők bátran és kiharónan fogják támogatni, nemcsak az egyesületi iránt oly rendkívüli jóakaratú dr. Darányi Ignác földmívelési minisztert, hanem a magyar gazdák közvéleményének akaratát és igényeit képviselik, csak akkor remélhető az a siker, amelyet az igazgatóválasztmány jelentésében örömmel említi és a gazdák életentartó szükségletének jelez. (Helyeslés.)

Dr. Károlyi Sándor örömmel fogadja mindazt, amit az előtte szóló kifejtett. O is úgy érez és gondolkozik. Nem elég a közvélemény, hanem "teketek kell felmutatni. Mindazonáltal nem kételkedik abban, hogy amint eddig, úgy eszentul is el fogja találni az agrárkérdés parlamenten belüli és kívüli azt, hogy mikor, miként és mit kell cselekedni. Nem tartja szükségesnek, hogy akár buzdítás, akár direktívák adassék azok számára akik a mi körünkől kerültek ki. (Általános helyeslés.)

Megyeri Károly Lajos az évi jelentésnek a fővárosi malomok üzemrendjére vonatkozó passzusához szól. Nem tudja, hogy ezen adatok honnan származnak. A fővárosi malomok üzemszabályozása be nem következett. Szóvá teszi az örült buza kvantumot, amely az ő számításai szerint nincs helyesen jelölve a jelentésben. Kijelenti, hogy a malomok beszámítvány az alapfokot és a régen gyűjtött tartalékokat, csak 20%-ot jüvedelmeznek. A veszteség onnan ered, hogy az üzemrendezés be nem következett. Szól ezután a jelentésnek az őrlési forgalomra vonatkozó passzusához. Szerinte az őrlési forgalom a buzakivittel összefüggésben nincs. Majd szembe állítja a jelentés adatait a saját adataival. Jobbnak tartja ezt itt felhozni, mint egyébként polémiába bocsátkozni.

Gróf Zselénzki Róbert kijelenti a jelentés valódi tartalmát. Mindenki tudja, hogy tavaly a malomok kevesebbet dolgoztak fel, mint máskor. A megmaradt mennyiség pedig nyoma az árat, Kéri a jelentés részének fenntartását. Ami az őrlési forgalmat illeti: egész természetesen, hogy kevesebbet viszünk ki, hiszen kevesebbet is hozunk be, megszűnven a vámkedvezmény. (Zajos helyeslés.) Azt hiszi, hogy az előtte szóló adatai a legénység bizonyosságok arra, hogy meg kellett szüntetni az őrlési forgalmat. (Zajos helyeslés.)

Elnök: Kijelenti, hogy a közgyűlés a jelentés tudomást veszti.

Mintán még tudomásul vették a többi jelentéseket is, Tormay Béla mondta el tartalmas, helyenkint magas színvonalú emlékbeszédét a nemrég elhunyt gróf Széchenyi Pál fölött, aki mint földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, sokat tett a mezőgazdaság fellendítéséért. Az emlékbeszédet megdöbbenték és az elnök indítványára jegyzőkönyvbe foglalták. Ezzel a közgyűlés napirendje kimerült és a tagok az elnök úteltése közt oszlottak szét.

(A Magyar Gazdaszövetség.)

A Magyar Gazdaszövetség ma este tartotta évi közgyűlését a Royal-szállóban. Gróf Károlyi Sándor elnököt, aki érdekes megnyitó-beszédet mondott.

Utalt arra, hogy az agráriusok többsége a szabadvilámpártóhoz csatlakozott, mert az agrárszelmék győzelmi új remélhetik leginkább. Szól ezután a Gazdaszövetség feladatairól: a főből, hogy a gazdát anyagilag erősítsék. Attér ezután a bajok esetelésére, a vámkérdések lejegyzésére, kapcsolatban az ország gazdasági megerősítésével. Mai vámvendrűnk rossz, sőt ezenkívül sok visszaélés is történt tőren. Kilógásolja a tőszébiróságok rossz a hitóviszonyok, amelyeken javítani a hitelszövetkezetek vannak hivatva. A szövetkezetek szaporodása feltétlenül szükséges, mert a mai szervezet nem elégséges. A szövetkezeteken kívül szaporítani kell a gazdáköröket, melyek a nép szellemi tehetségét fejlesztik, de ezenkívül irányítója egy-egy falu társadalmi napi kérdéseinek, — ellenkezője a közigazgatásnak. A szövetkezetek és gazdákörök egymást mintegy kiegészítik. — A tulajdonság ellen küzdeni kell — ezeket megtámasz mindent — az iparnál épp úgy, mint a gazdaságnál — a szövetkezeteknek az a főfeladata, hogy a társadalmat a tisztesség felé terelje. Erre nálunk leginkább szükség van. Nálunk egyes emberek rendszeren a tulajdonság, Nyugaton egész szervezet csoportok — de ezeknek megvan a megfelelő ellenhatása. Ha társadalmilag nem orvosoljuk a bajokat — a végkövetkezése az államszocializmus. Sok bennünk az idealizmus — ami azonban ma csak káros más — de azt hiszi, éjj előbb-nőbb az újajszületés s ezek legelőbb elősegítője a szövetkezetek terjesztése. Kéri a szövetség tagjait, terjeszték azt a szellemet, amely szövetkezés egyezkedés után óhajtja elérni a nemzeti regenerációt. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Ezután Bernát István, a szövetség ügyvivője terjesztette elő évi jelentését, mely a külföldi agrármozgalmak sikereiről és terülaglásáról számol be és

rámutat arra, hogy Ausztriában a Reichsrath már határozottan agrárius irányú, tehát a jelentés szerint valószínű, hogy a bekövetkező vámpolitikai kampányban Ausztria erősebb lesz, mint Magyarország. Végül meglepéssel konstataja, hogy a választásokon az agrárius irány diadamasan nyomult előre és ez által az agrár mozgalom súlypontja a társadalom helyett a törvényhozás lett.

A jelentés tudomásul vették és kiegészítették a választmányt.

KÜLFÖLD.

A Vatikán a keresztény-demokraták ellen. Multkor egy rövid római táviratunk jelentette, hogy az *Osservatore Romano*, a Vatikán hivatalos lapja, pápai parancsot közölt, amely elrendeli a papoknak a keresztény-demokrácia ügyére vonatkozó vitatkozás beszüntetését. A *Magyar Allam* ma a következő magyarázatát adja ennek a váratlan intézkedésnek: „A keresztény-demokrácia párt, mely különösen Olaszország északi részében terjed, sajtójában igen gyakran kiméltetőn nyilatkozott a katolikusok általános szerveződésé ellen, noha tudnia kellene, hogy azt a szervezetet maga a Szentatyva minden tekintetben kitünteti és a katolikusok különös figyelmébe ajánlja. Ezt a kiméltetlenséget még akkor sem szüntette be, mikor a Szentatyva már nyilvánosan utasította e pártot szelidebb magatartás követésére. A nemrég Taranto városában megtartott általános katolikus kongresszuson a két pártárványlat még szépen megfört egymás mellett, de a kongresszus után annyira elmérgesedett egymás elleni viaskodásuk, hogy most a Szentatyvának kellett közbelépni és mindkét árványlatra páparancsot, hogy minden további hírlapi polémiától tartózkodjanak.”

Francia-német közeledés. Multkor hírt adtunk francia politikusoknak és publicistáknak arról az akciójáról, amelyet a Németországhoz való közeledés céljából indítottak meg. Érdekes most figyelemmel kísérni, hogy ezt a tervet miképpen fogják fel a németek. A nagytekinetű *Kölnische Zeitung* például a következőket írja:

A franciák valamennyi illyértelmű közléseinél senki sem kérdezte eddig, vajjon *Németország szintén hajlandó-e ilyen szövetségre?* Ugy látszik, Franciaországban ezt szó nélkül elfogadják, de jobban behatolva a dolog mélyébe, ki kell jelentenünk, hogy Németország, bármily rokonszenvenvel viseltetik is a mindkét oldalról való közeledés eszméire iránt s bármily szívesen fogadná is az együttes békepolitika érdekében történő megegyezést: a *Franciaországgal kötendő szövetség gondolatától épp oly távol áll, mint Franciaország áll a Németországgal kötendő szövetségtől.*

Ugyanerről a kísérletről a félhívtos *National Zeitung* a következőket írja:

A két állam közeledése csak a béke jegyében és békés célokra lehetséges. Ha sikerülne állandóan fenntartani azt a meleg hangot, melylyel a két állam a kínai zavargások és a francia nemzetközi kálitias idején érintkezett egymással, akkor ez a viszony *irott szövetség nélkül is* a világ béke erős garanciája lesz. Ugyanerre a kérdésre vonatkozólag a *Neueste Nachrichten* arra emlékeztet, hogy a harmadik köztársaság két legnagyobb államférfia szintén Franciaországnak Németországhoz való közeledését ajánlotta.

Chile és Argentína. A *New York Herald* párisi kiadása a Preusa-féle párisi irodánk egy december 11-én kelt buenos-ayresi táviratát közli, mely szerint a kormány január 2-ára behívta az 1878-ik és 1879-ik korosztályokat. Azt hiszik, hogy a behívásra mintegy negyvenöt ezer ember fog jelentkezni. Azt a hírt, hogy Chile százötven ezer embert mozgósított, nem hiszik el, mert Chile nem képes ekkora haderőt mozgósítani. Argentína kormánya az ország minden részéből hazafias ajánlatokat kap, mindamellett a háboru kitérését még nagyon valószínűnek tartják.

Egy valparaisoi távirat szerint a külügyminiszter ma átadta az argentinai követnek Chile választást Argentína jegyzékére.

Hogy a helyzet csakugyan háborúval fenyeget-e, vagy sem, arról az eddig beérkezett hírek alapján nehéz képet alkotni. A londoni *Daily Mail* azt mondja magánjelentések alapján, hogy a helyzet igen komoly ugyan, de nem valószínű, hogy kitörne a háboru. Az angol kormány állítólag nem hivatalos uton felajánlotta jó szolgálatait a két köztársaságnak, hogy mentül előbb normális legyen a helyzet.

A bécsi argentinai főkonzul sem látja sötétnek a helyzetet. A főkonzul a konfliktusra vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— Éppen most kaptam meg a kormány hivatalos táviratát, amely azt mondja, hogy *nincsen alapja annak a híreknek, mintha Chile Argentínával szemben komoly reklamációt támasztott volna.*

New York, december 14.

Santiago de Chiléből jelenti egy távirat: Brazília közbenjárását ajánlotta fel Argentinának és Chilének. Buenos-Ayresbe érkezett santiagoói jelentések szerint a chilei külügyminiszter az argentinai követnek új ajánlatot tett a két állam megegyezésére nézve. Ha Argentína ezt az ajánlatot visszautasítja, Chile nem tesz újabb ajánlatot, mert a visszautasításban annak jelét látja, hogy Argentína háborút akar.

Páris, december 15.

A *New-York Herald* itteni kiadása egy buenos-ayresi táviratot közöl tegnapi kelettel, melyet a *Prensa-ügynökség* juttatott hozzá s amely szerint *Chile* magyarázatokat adott a vitás területen épített utakra nézve és az argentinai kormánytól azt a javaslatot vette, hogy *sejjeze ki rosszul* a Speranzába történt betörés fölött és elyben ismerje el, hogy tényleg történt betörés. Ezt a követelést *Argentína* részéről *teljesíthetetlennek tekintik*, mert a nemzeti becsület megsértését involválja.

Svájci dőlgök. Svájc köztársaságának jövő évi elnöke, mint egy táviratunk már jelentette, dr. Zemp lesz. Az új elnök 1834-ben született Entlebruechban (Luzern Kanton) és egy ideig ott ügyvédeskedett, majd Luzernben telepedett le. Két ízben visszavonult a politikától, de a nyolcvanas évek elején újra képviselővé választották és 1886-ban a nemzeti tanács elnöke is volt. *Zemp* programjának egyik főpontja: a főbb vasutak államosítása.

Az elnökválasztás izgalmai alig csillapultak le, máris újabb izgalmak hántják a svájciakat. Ugyanis a német kormánynak az a terve, hogy a svájci határ közepében levő Mühlheimban várat építtet, Baselben egyre nagyobb aggodalmat kelt. A *Basler Nachrichten* tegnapi cikkében azt írja, hogy Mühlheimből Baseli a maga 100.000 lakosával együtt halomra lehet lövetni. Mit sem használ a német lapok temérdek helyreigazító és megnyugtató nyilatkozata. A basellek félnek a német ágyúktól.

HIREK.

Budapest, december 16.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóanassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— **Kinevezések.** A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Fekete Benő* királyi tanácsosi címmel lefelve a brüsseli pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba való soroztatás mellett szolnoki pénzügyigazgatóvá, *Szenti Balint* pénzügyminiszteriumi miniszteri titkárt a királyi tanácsosi cím díjmentes és a VI. fizetési osztálybeli jelleg adományozása mellett a VII. fizetési osztályba sorozott brüsseli pénzügyigazgatóvá, végre *Stretzinger Emil* pénzügyi tanácsost és székelylővárosi adófelügyelő-helyettesét VII. fizetési osztályba sorozott tordai pénzügyigazgatóvá kinevezte.

— **Az orosz trónörökös Berlinben.** Mint egy táviratunk jelenti, *Alexandrovics* Mihály orosz trónörökös nagyherceg ma este 7 órakor *Vilmos* császár különvonatán Berlinbe érkezett. A pályaudvaron nagy fogadás volt. Vilmos császár orosz dragonyosegyenruhájában jelent meg. Nagyon szives üdvözlés, csókok és kézszorítás után és a hercegek és méltóságos bemutatás a császár és a nagyherceg a nagy közönség előtt üdvözlés közt egy másik különvonaton Wildpark állomásra utaztak, ahova 8 1/2 órakor érkeztek meg. Ott újabb katonai fogadás volt, melyen *Eitel Frigyes* herceg is részt vett. A fejedelmi személyek ezután az új palotába hajlattak.

— **Egyházi méltóság adományozása.** A király a válás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a fumei társaskapitányban megüresedett própostságot és főesperességet valamint a főesperességgel egybekapcsolva tengeremelteti Szent Jakabról nevezett javadalmos apátságot *Martinez Ignác* zenggi kanonok és püspöki igazgatóknak adományozta.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A pesti ág. hitv. ev. németajka egyházközség ma délutánt tartotta rendes közgyűlését *Fancsek Tivadar* egyházielőgyelő és *Schranz János* lelkész elnöklése mellett. Ez alkalommal a presbitériás jelentés előterjesztése után tárgyalták és jóváhagyták az 1902. évre szóló költség-előirányzatot.

— **Új táblai bíró.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Lenk Gyula* itéletáblai bírói címmel és jelleggel lefelve budapesti büntetőbíróvá és táblai bíróvá a budapesti itéletáblához bíróvá kinevezte.

— **Egyházi ünnep.** Szép szertartással a színhely volt ma délutánt *Vassary Kolozs* bíboros hercegprímás budavári palotájának kapujánál. Dr. *Kohl* Medárd ma végzett először püspöksége óta papszentelését. A szeriatás nagyismerő kezdődött, amelyen dr. *Kohl* Medárd püspöknek *Kriszta* Mihály pápai

kamarás, szeminariumi igazgató és Andor György pápai kamarás, hercegprímási titkár segédkezett. A mise folyamán a pontifikáló püspök (Iáda Zimányi Dezső) Károly minorita tanárnak a kisebb rendeket, a mivel a szertartás befejeződött.

— **Egy főispán ünneplése.** Balassa-Gyarmatról táviratozták: Török Zoltán főispánt, aki a megyében tett hivatalos útjáról ma jött haza, a balassa-gyarmati polgárság 250 tagú küldöttsége üdvözölte Balás Ferenc városi főbíró vezetése alatt. A főispán köszönetet mondott a polgárság ragaszkodásáért és kijelentette, hogy a közügyeknek óhajt élni és a többség és hatalom birtokában csak szelíd jegyveket kíván alkalmazni és az ellentétek kiegyenlítésére törekszik. A küldöttség éljenzással fogadta a főispán választát. Ugyanekkor Széll Kálmán miniszterelnököt táviratilag üdvözölte a küldöttség vezetője, értesítve őt a főispánnak rendezett ovációjáról.

— **Visszautasított milliók.** Washingtonból táviratozták: Roosevelt elnök véglegesen visszautasította Carnegie ajánlatát, aki 10 millió dollárt ajánlott fel a közoktatásügy előmozdítására. Az összeget az acéltruszt kötvényeiben fizette volna le és a kormánynak köteleznie kellett volna magát, hogy a kötvényeket bizonyos időn át birtokában tartja. Azt hiszik, hogy éppen ez a föltétel adhatott volna okot kritikára.

— **Damjanich emlékezete.** A Damjanich-asztaltársaság ma hazafias szűnetet rendezett a Soroksári-utca 41. számú helyiségében: leleplezte ott Damjanich János vértanu tábornoknak arcképét. Az ünnepélyt a Törökös dalkör nyitotta meg a Himnuszkal, majd dr. Kovács Dénes lapszerkesztő szép beszédben üdvözölte a vendégeket. Ezután ismét a dalkör énekelt, mire dr. Barta Ferenc országgyűlési képviselő hazafias megnyitó beszédét mondott. Farkas Emőd hírlapíró az asztaltársaság elnöke a kép történetét mondogta el és dr. Horváth Gyula országgyűlési képviselő beszéde közben lehullott a lepel a képről, amely a vértanu tábornokot életnagyságban ábrázolja tábornoki egyruhában. A háttérben csatajelenet látható. A pompás képet Bellony László festette. A leleplezés után a dalkör a Szózatot énekelte, mire Halvachs Paula Zempléni Arpád „Damjanich özvegye” című alkalmi költeményt szavalta el igen szépen. Végül Gara József lapszerkesztő mondott záróbeszédet. Este vacsora volt, melyen számos felköltözött mondottak. Damjanich özvegye, ki betegsége miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyen, a következő levelet intézte Farkas Emőd elnökhöz:

Tisztelt lelkes hazafi! A kényszerűség készítet kegyedet értesíteni, hogy a meghívásnak megfelelni nem tudok, lábiájasm fogozódott, hálsán közölnöm a megtiszteltetést. Vasárnap leleplezést és vélem látni a jelenlévők lelkesedését, kik a kegyelet oltárára főnyújt hirtelen a vértanu emlékére, melynek párja égbé emelkedik. Isten áldja jutalmazza, és támogassa hazafias vállalatukat lényes sikerrel. Fogad a Farkas ur honleányi meleg üdvözetemet. Budapest, december 14. Kiváló tisztelője Damjanich János özvegye.

Kossuth Ferenc is levélben mentette ki távollmaradását.

— **Műkedvelők kiállítása.** Kolozsvárról táviratozták: Ma délelőtt 11 órakor nyitották meg ünnepiesen a műkedvelők országos kiállítását, melyet a kolozsvári Egyetemi Kör rendezett. A megnyitáson jelen voltak gróf Béli Ákos főispán, báró Bánffy Zoltán és Szavcsina Géza mint a kiállítás védnökei, továbbá Szavcsina Géza polgármester, az egyetem tanári kara az arisztokrácia számos tagja, igen sok notabilitás és több sajtóügyi közönség. Dr. Bodor Antal kiállítási elnök megnyitó beszéde után dr. Lóte József egyetemi rektor a kiállítást megnyitottak jelentette ki, mire sétahangverseny volt. A kiállítást öt nagy teremben van elhelyezve. Az egész országból több mint 180 kiállító, akik között sok főrangú hölgy is van, gyönyörű festményeket, fényképeket és női kézimunkákat állított ki. A kiállítás hat napig marad nyitva, és állandóan nagy közönség nézi.

— **Monstre gyermekhangverseny.** A fővárosi Vigadó nagytermébe ma ezer gyermek vonult be, hogy sok ezer szegény társuknak a hideg télre ruhávalót énekeljen össze. A VII. kerületi Általános Jótékonykorsági Egyesület Ehrlich G. Gusztáv elnök vezetésével oly lényes hangversenyt rendezett, melynek anyagi sikerével — 8000 korona tisztajövedelem — meg lehetnek elégedve. A közönség, melynek sorában az összes polgármesterek élén Márkus József főpolgármester is megjelent, a Vigadó nagytermét teljesen megtöltötte. Meggyőződünk e helyütt arról is, hogy a főváros középiskoláiban a tanulók zenei hallásának fejlesztésére az intéző körök kiváló gondot fordítanak. A hangverseny programja igen változatos volt, a gyermekkarok meglepő szabatosan énekeltek. A VII. ker. polgári iskola fiúvendégeinek vegyes kara szabatos előadásával, szép pianoival valóságos feltűnést kellett.

— **Tolsztoj levele.** Tolsztoj egy érdekes levelet közli egy müncheni újság. A levelet Tolsztoj 1901. január 23-án írta egy csekkel ismerősének, W. hercegnek, aki viharos mult után mint egyszerű barát elvonult az Athos-hegyi kolostorba. A levél így szól:

Kedves K. A. I. Levelet egy bolgár szerzetes után megkaptam, akivel sokáig elbeszélgettem önről. Bocssáson meg, amiért nem válaszoltam. Ha jól emlékszem, megírtam önnek, miért nem teleshívtam abbeli kívánságát, hogy küldjék néhány könyvet könyvtáramból. Magamnak sínesnek könyveim és aztán lélek, hogy az ön nézetei az enyéiméi annyira eltérnek, hogy könyveimen csak bosszankodnék. Minél tovább élek, annál jobban közeledem a halálhoz, annál erősebb az a meggyőződés, hogy az egyházi kereszténység a keresztény tannak és az emberi jólétek legnagyobb ellensége. Az azonban, bocssáson meg, e borzasztó csalódás közepette él. On azt kérdejtőlem: Mit csinálnak az ember. En tehát eimondok mindent, amit gondolok. A keresztény ember csak egyet tegyen: keresse a mennyek országát és az igazságot. A mennyek országa azonban bennünk van, vagyis közeleink kell az igazságnak (az Isten) szavát, amely szívünkben megszólal és bennünk kell az emberi rendelkezéseknek; Iddépp azonban zárjuk el lelkünket attól a hipnotizálástól, amely, mint én tudom Athos-hegyén a tökéletesség legnagyobb fokára emelkedett. Gondoljunk mindkét csak arra, hogy Krisztus megtöltötte, hogy bárkit is apának vagy tanítónak elismerjünk és hogy Krisztus tanítása és más tanok közt a különbség mindössze az, hogy Krisztus tanítása közvetlenül megállapítja az ember viszonyát az Istenhez. Bocssáson meg hogy talán kellemetlen levelet írok önnek, az ön levelenek nagyon megörültem és válaszlóini fogok minden kérdésére. Eljelen boldogul; nem mondom, hogy isten adja meg önnek lelkenyugalmát, hanem azt mondom, ha békét és üdvöt óhajt, úgy ez az ön hatalmában van és ha csak azt mondjuk, amit Krisztus a bárom evangéliumban mond: Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd (Lukács); Ne az én akaratom történjék, hanem a te (akaratod) (Márk). És ne úgy történjék, amint én akarom, hanem amint te akarod (Máté) — akkor is béke és üdv száll roánk.

Tolsztoj Lev.

— **A reklám-püspök.** Megírtuk a minap hogy gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök az eukarisztikus kongresszus elnöki beszédéből csinált reklámot egy bécsi cégnek, amely egyházi ruhákat készít s hogy e miatt az Országos Iparegyesület levelet írt neki, amely felvilágosította az országról írt pártól ifjú főpapot a magyar főpáp kötelességéről. Erre a levélre most hosszabb választ küldött a püspök ur, beismerő választ. Az iparegyesület végreható-bizottságának legutóbbi ülésén olvasták fel ezt a levelet, amely így szól:

Az Országos Iparegyesület tekintetes Igazgatóságának! Remélem, meg fog nekem bocsátani a mélyen tisztelt Iparegyesület, ha folyó nó 21-ikén 5081. szám alatt hozzám intézett igen becses figyelemtelő levelenek éppen bejövö sorait ragadom meg először, s azzal a kéréssel alkalmatlankodom, kegyeskednék megismertetni velem Magyarországon azt a gyárat, amely egyházi öltönyök, díszletek és szerek előállításához megkivántató és egyházi szabványainknak megfelelő szöveteket állít elő.

E tekintetben való tájékozatlanságom annál inkább bánt mivel amaz inkriminált — nem a mélyen tisztelt Iparegyesületre célok — ajánlásom éppen e nemű — általunk még feldolgozatlan — szövetekre vonatkozott egy etéren nem kis érdemeket szerzett derék hazánkianak közvetítésére, aki a gyűlésen történetesen jelen volt; de még azért is, mivel a tisztelt egyesület által felsorolt tényekről nem mondhatam, hogy nem vettem tudomást, — mert ekkor körleveleim is megcéloltamnak — sőt vannak közöttük, melyek engemet nemcsak hírből ismernek, például a Réty és Benedek-évek, melynek árjegyzékében Majláth-kehely is fordul elő. Csak figyelemtelő edjából tette volna-e ezt, hogy úgy vegyek tudomást az ő létéről? Talán mondhatom, hogy mégis más oka lehet ennek. Lenne bár szerénytelenség a hivaokzás de bizonyára megbocsátható most, midőn a mélyen tisztelt iparegyesület is kész inkább a magyar püspöki kar hazafias érdeklődéséről kétekedni, mint legakább is gyanusnak tartani a legkedvezőbb esetben tudatlan értesítőket.

A magyar püspöki kar sohasem szorultat buzdításra, hanem ő buzdított mindig hazafiasra, s a magyar ipar pártoltságában kész akárhányszor nemcsak anyagi hátránytól eltekinteni, de még műkivitel szempontból támaszható igényeit is mérsékelni, amint hogy magam nem egy esetben hoztam meg ezt az áldozatot.

Legyen meggyőződve a mélyen tisztelt iparegyesület, hogy mi mindnyájan nemcsak önként tudomást veszünk a magyar iparról, hanem annak emelésére mindig kinyújtjuk segítő kezünket, nem hidegen, hanem hazafias szívünk melegével.

Fogadja a nagyérdemű elnökség hazafias üdvözetemet.

Gyulafehérvárt, 1901. november 26.

Gróf Majláth,

erdélyi püspök.

Dr. Soltész Adolftitkára levél felolvasása után elő-

terjesztette hogy a választban felsorolt körülményekre nézve beszerzett információi szerint a szóban levő bécsi cég első sorban kész műszemondó ruhákat szállít, az egyházi ruházot való kelmek közül pedig csak a legköltségsébebbeket, amelyek Magyarországon levő gyárból is beszerzhetők, még pedig szakértők állítása szerint a bécsi gyárosnál jobb minőségben; a finomabb szöveteket a szóban levő cég is épp úgy Francia- és Olaszországból — az ilyen finom selyem szövetek kizárólagos két beszerzési helyéről — szerzi be, mint a szakbeli hazai iparosok, akiknek a bécsi cég meg nem engedett módon okoz konkurenciát az által hogy az erdélyi püspök ur ajánlásával bejárja a plébániákat a törvény tilalma ellenére, megrendeléseket gyűjt és pedig nem szövetekre, mert a papok nem szöveteket vásárolnak, hanem kész ruhákat.

A bizottság úgy a püspök levelet, mint a titkári jelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy a püspök urnak kívánságára szerint közli azoknak a magyarországi gyárosoknak a címeit amelyekről egyházi ruhákhoz, díszletekhez és egyéb szerelvényekhez szükséges szövetek beszerzhetők.

Reméljük hogy a püspök ur nem fogja félreérteni az Iparegyesületnek azt az udvariasságát, hogy nem polemizál vele, hanem kitanítja arra, amit nem akart tudni eddig. Es be fogja ismerni most már azt is, hogy nagyon is rájért a kitanítás.

— **A budai népkönyha megnyitása.** A budai első és második kerületi népkönyha, mely a szegényház-utcai hajléktalanok menedékhelyén van, a ma napon megnyitott. A kerület szegényei mindjárt az első napon nagy számmal vették igénybe a népkönyhát, mely naponta déli 11—1 óra között van nyitva. Egy adag étel husz fillér.

— **Halálra vort fuvaros.** December 8-án éjjel történt, hogy Kiszelka Ede fuvaros egy Heszler nevű kertészbarátjával a külső keresepi-uton be akart menni letekeltávéra egy hávéházba. Nem messze a kávéháztól találkoztak két 16-ik huszárezredbeli őrmesterrel, akik hazafelé tartottak a feleségükkel együtt. A két társaság valami fölött összeszóvalkozott és szóváltás közben Heszler megsértette az egyik katonának, Nagy őrmesternek a feleségét. A két huszár erre rátámadt a két civile. Heszler, aki bübösnek érezte magát, elszaladt, Kiszelka azonban — mivel ő alig vett részt még a szóváltásban is — ott maradt és csillapítani igyekezett a harcias hangulatban lévő katonákat. Nagy őrmester azonban ekkor már nem tudott uralkodni önmagán, nekiesett Kiszelkának s leteperve a földre, ütlegezni, rugdosni kezdte.

— **Ne bántson őrmester ur,** — jajgatott a szegény ember — én nem sértettem meg a maga feleségét.

Nagy őrmester azonban nem hallgatott a földön hengerő ember könyörgésére, hanem nekiesett a eszmasarkával sarkantyujával és rugdosta mindaddig, amig a boldogtalan eszméletlenül terült el a földön. A brutális veszekedést látta egy vicinális vasuti ór, aki ismerőse volt Kiszelkának. Az ór elszaladt Kiszelka lakására, elhívta ennek fiát, aki három barátjával és három rendőrrel sietett apja védelmére. Mire azonban odaértek, Nagy őrmester már felhőlt rugdosta a szerencsétlen embert. A rendőrök a harcias hangulatban lévő őrmestert közrefogták és átadták egy elchivott katonai őrségnek, amely Nagyot a kaszárnnyába kísérte. Kiszelkát a mexikói-nt 23-ik szám alatt lévő lakására vitték, ahol azonban egyre rosszabbodott az állapota, úgy, hogy családja bevittette az üllői-uti klinikára. Az orvosi segítség itt sem használt mert a kegyetlenül összerugdalt Kiszelka tegnap a klinikán belehalt súlyos seibe, anélkül, hogy a rendőrség kihallgathatta volna. Kiszelkának egyik jóbarátja, Kaltenecker István lovászmester ma meggyőződött arról, hogy a tépárcsoknokságnál még csak jelentést sem tett sem a rendőrség, sem a katonai hatóság a dologról s így ma ő tette meg a feljelentést Nagy őrmester ellen.

— **Ismeretterjesztő előadás.** A Múzeumban ma délután 5 órakor tartott ismeretterjesztő előadást dr. Franzén Agoston folytatva előadását a gyémántokról s ezáltal mint drágakövet ismertette. Elősorolta mindazon formai változatokat, melyeket a gyémántnak szokás megadni, hogy az ékkő fogalmának megfeleljen és a műveleteket, melyek alkalmazása után a nyerskő lényes, szép, villanó briliánsná változik, úgy mint a hasítási, köszörlési és simítási eljárás. A legnagyobb gyémántok történetének vizsgálása után a briliánsok értékének megállapításáért át. Az előadást a nagyszámú hallgatóközönség nagy tetszéssel fogadta.

— **Népszavazás.** Érdekes akcióit indítottak meg mai gyűlésükön a szocialisták. Kimondták, hogy az általános választói jog érdekében népszavazást indítanak meg. Magyarország nagyobb városaiban

A t. közönség figyelmébe ajánljuk: **kitűnő, ma-BORAINKAT** tokaji asszút és szomorodnit, ugyszintén magyar fehér és vörös hegyi asztali peccsenye- pezsgőt, finom ó-szilviorlumot és különlegesség gyanánt valódi tokaji borecetét.

Telefon szám: **Radó és Társa Magyar borpince, Mérleg-u. 4. Fiókárudánk: Erzsébet-körut 56.** (Royal-szállóval szemben.)

tömeges aláírásokat gyűjtenek s felküldik ezt a képviselőházba, hogy meglássa, hányan követelik a választási jogot. Az aláírások gyűjtése február 15-én kezdődik.

— **Szöcs, oltár, koporsó.** Magyarország népe-sedési mozgalmának érdekes számadatait közli a *Statistikai Havi Közlemények* októberi füzet. A hiteles statisztikai adatok a születések, házasságok és halálozások végső summáját a következőkben adja:

Magyarországon októberben élve született 61.800 gyermek, halva 1214; hét évnel fiatalabb korban 18.302-en, hét évnel idősebb korban 17.047-en haltak el, úgy, hogy a halálozások összesen 35.349, a népesség természetes szaporodása tehát 26.451. Csupán a magyar anyaország népe-sedését tekintve, azt látjuk, hogy október havában 3.231-el több a szaporodás, mint a múlt év ugyane hónapjában, amikor is 1.718-al több volt ugyan a születés, de a halálozás is több volt, még pedig 4.949-el; a múlt év 10 első hónapjában együttvéve azonban a szaporodás mégis 4276-al volt több, mint a folyó év első tíz hónapjában, amikor is kevesebb volt ugyan a halálozás 22.434-el, de kevesebb a születések száma is, még pedig 26.710-el. A születések aránya október hónapban legmagasabb volt a Tiszán túl, a legalacsonyabb pedig Erdélyben. A megyék közül Nyitra vármegyéé az első, míg az utolsó helyre Hont vármegye került. Városi törvényhatóságaink közül a születések számáránya tekintetében Szabadka áll az első helyen, az utolsón Temesvár.

A halandóság legnagyobb volt a Tisza-Maros szögén, a legkisebb a Dunán túl. Az egyes megyék közül Arad vármegye mutatja a legkedvezőtlenebb, Beszterce-Naszód vármegye mutatja a legkedvezőbb arányszámot; városi törvényhatóságaink közül aránylag a legkevesebb haláleset Budapesten történt, a legtöbb Baján. A szaporodás a legnagyobb volt a Dunán innen, a legkisebb a Tisza-Maros szögén; a megyék közül Bereg, a városok közül Szabadka szaporodott legjobban. Baján a halálesetek száma felülmúlta a születéseket. Októberben a magyar anyaországban 65 oly község volt, amelyekben a halálozások a születéseket több mint 5-el mutált felül.

Magyarországon 11.566 házasságot kötöttek, amely számból Horvát-Szlavonorságra 1.192 házasság esik. Csupán a magyar anyaországban kötött 10.374 házasságot véve szemügyre konstatalhatuk, hogy az 1901. évi október hónapja valamivel kedvezőbb volt a házasságokésszámra, mint az 1900. év ugyane hónapja, amely 10.324 párt egyesített. A 10.374 házasságkötésből aránylagosan a legnagyobb rész a Duna-Tisza körére esik, a legkisebb a Dunán túl. A vármegyek közül aránylag Békés vármegyeben kötöttek a legtöbb házasságot, a legkevesebbet Liptó vármegyeben. Városaink közül a házasságkötések számáránya tekintetében Zomboré az első, ahol 43 házasságot kötöttek, míg az utolsó helyet 8 házasságkötéssel Fiume foglalja el. Magyarországon októberben 1.245 vegyes házasságot kötöttek. A keresztény-zsidó házasságok száma 27, mely számból 14 esetben keresztény nőigény volt el zsidó leányt, 13 esetben pedig keresztény leány lépett zsidó nőigényre házasságra. A Magyarországon kötött 1.245 vegyes házasság 22.65%-ában 282 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermek vállalása tekintetében, még pedig 114 esetben az apa, 168 esetben az anya vállalása javára. A legtöbb megegyezés, számszerint 167 a r. k. n. vallásnak kedvez, a református féljára 70, az ágostaiéra 23 a gör. katolikuséra 11, a görög keletiéra 7, az unitáriuséra 3, s az örmény katolikuséra 1 megegyezés létesült. A 27 keresztény zsidó házasság közül 3 esetben jött létre megegyezés, még pedig mind a 3 esetben a keresztény vallás javára.

— **Az eperjesi tífuszjárvány.** Az eperjesi állami tanítóképzőintézetben előfordult megbetegedéseket illetőleg az aggódó szülők megnyugtatóra illetékes helyről nyert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy az egyes lapoknak a megbetegedésekről szóló hírei túlzottak voltak s hogy mulasztást sem az intézet vezetősége, sem a kezelő orvosok nem követtek el. Az első megbetegedésnél a járvány-jelleg nem volt megállapítható, míhelyt azonban több betegedés is történt, az iskola igazgatósága azonnal megtette jelentését a vallás-és közoktatásügyi minisztériumnak. A minisztérium pedig, amikor a járvány hatásmintát minősített, szintén azonnal elrendelte a vizsgálatot, sőt a bakteriologiai intézetnek egyik jeles tanárát is kiküldötte a helyszínre, hogy ott az orvosokkal, tanárokkal és köz-igazgatási hatóságokkal érintkezésbe lépve, a baj igazi okait kutassa fel, a kellő intézkedéseket haldéktalanul tegye meg s a járvány újabb fázisáról tegyen jelentést.

— **A pesti ír. hitközség képviselője** a délelőtti ülést tartott, melynek napirendjére volt tűzve: a hitközség elnökének, őt előjárójának és a választmányt kiegészítő tagoknak megválasztása. Minthogy azonban a képviselőt a megválasztandók személyében megállapodni nem tudott, a választógyűlést egyelőre elhalasztották.

— **Népszanatóriumok.** Gyuláról jelentik: Az a mozgalom, amelyet Lukács György, Békés vármegye és Hódmezővásárhely város főispánja, szegény tudó-betegek részére az Alföldön népszanatóriumok létesítése érdekében megindított, nagy arányokban halad előre. A Békés vármegyei Szanatórium-Egyesület hétón, a hó 16-án tartja alakuló ülését Gyulán; a kibocsátott gyűjtőleveken nemeslelkű emberbarátok tetemes összege-

ket jegyeznek. Az alakuló közgyűlés József főherceget fogja fővédnek főlkérni; a főherceg, aki — mint ismeretes — alföldi nagybirtokos, már előzetesen megadta ehhez beleegyezését, ami általános lelkesedést keltett. A megye társadalma a farsangon a bálók és a hangversenyek jövedelmét a sanatórium nemes céljára fogja fordítani. — **Hódmezővásárhely** város is alakított tudóveszéllel-bizottságot, amely szintén megindította a mozgalmat, hogy ott is még ez év folyamán megalakuljon a sanatórium-egyesület.

— **A korcsmai hitel.** Főlkérteünk a következő panaszos sorok közreadására:

Tekintetes szerkesztő ur! A hetvenes évek vége felé egy országgyűlési képviselő (ha a nevére jól emlékszem, Várady Gábor volt) interpelláció keretében vázolta azt a szomorú állapotot, mely az ország északkeleti vármegyéiben uralkodott. Kifejtette, hogy a nyomort nem idézte más elő, mint hogy a korcsmai korcsmai hitel teljes kiaknázásával a községet a züllés útjára kergették, munkakedvétől megfosztották, s úgy anyagilag, mint erkölcsileg tönkrejuttatták. A kormányának akkori belügyminisztere — Tisza Kálmán — belátta, hogy ezen a kóros állapotot segíteni kell. Törvényjavaslattal állott elő, mely javaslat a korcsmai hitelnek radikális megszüntetését célozta. A korcsmai hitel korlátozása törvény alakjában sokat változtatott azután a közállapoton, amennyiben a köznépp nagyobb számban korcsmai hiteltől tartózkodott. A törvény helyes intenciója így célt ért, — de célját tévesztette a közép- és uralmi körében, hol magasabb etikai szabályok érvényesülnek. Míg a köznépp törvényt tisztelő ereje sokat változtatott a süllyedő közállapotokon, addig az uralmi osztály körében éppen az ellenkező áramlatot szülte. Szomorú tényként konstatalható, hogy a proletarizmus az uralmi osztály körében fejlődik legjobban. A legelőbb etikai szempont az, hogy a pincér a társadalomban semmi. Nem ember, csak gép. A pincérnek nincs sem becsülete, sem meggyőződése, — joga csupán egy van: — hitelezni! A büntetőtörvénykönyv világosan rendelkezik arról, hogy az előre kiesselt ravasz-ondorlatu csalás fogház-, sőt börtönbüntetéssel sújtatik. Most már ha ilyen ismeretes addó korcsmai hitel ürügye alatt nagyobb összegű hitelt csupán csak azért csinál, mivel ezt megfizetni úgy sem fogja; tudatában annak, hogy neki semmije sincs, rajta be nem hajtható; nem ravaszondorlatu csalás az ilyen? S ez ellen nem volna mentés? De van! A törvényhozás lépjen akcióba ez elen s hasson oda, hogy a társadalom e rák enéi kipusztuljanak. Néhány választókörületben a nemrég lezajlott választások alatt többen léptek fel képviselőjelöltek, akik nem tudák, vagy nem akarják a felmerült alkotmányos költségeket megfizetni s most létre állva, markukba nevetnek a szegény egygyűvi vendéglősné s tönkretjuttatott főpincéren! Karezag, 1901. december 10. Szerkesztő urnak tisztelttel: *Moszkovics Oszkár, főpincér.*

— **Bérgyilkosság a görög fővárosban.** Athénben tegnap nyílt utcán agyonlőtték Cassavettis Tivadart, Thesszalia egyik legelőbb családjának fiatal sarját, aki anyai ágon dédunokája Triezis admirálisnak, a görög függetlenségi harc egyik kitűnő katonájának. Az áldozat meggyilkolásával Cartalis képviselőt gyanúsítják, aki még néhány hónappal ezelőtt jegyese volt a meggyilkolt ifjú nővérének.

Cartalis képviselő sokáig járt jegyben Cassavettis kisasszonyal s Athénben senki sem gondolt arra, hogy a jegyespárból sohasem lesz házaspár. A fiatal képviselő azonban másként döntötte el a kérdést. Egy napon eltávozott Görögországból s Bécsbe ment, hol megismerkedett egy fiatal és gazdag özvegyasszonyal. A fiatal özvegy hamarosan elfeledtette az otthonmaradt menyasszonyt s a képviselő megirta utolsó levelét, melyben arról értesítette menyasszonyát s annak családját, hogy megnősült. A Cassavettis-családban a levél nagy konsternációt okozott s mivel Görögországban eljegyzést csak a két fél beleegyezésével szabad kibontani, a család bosszúra gondolt. Először provokálta a képviselőt a leány nagybátyja, de a képviselő kijelentette, hogy ő elvi ellensége a párbanak s nem verekszik. Erre a leány bátyja inzultálta Cartalist, aki azonban most sem kér elégtételt. Utóljára is Cassavettis Tivadart főlkerezte a képviselőt szállóbeli lakásán s ott Cartalisné jelenlétében megbotozta. Cartalis revolvert rántott bántalmazója ellen, de nem használhatta, mert a szállóbeli alkalmazottak elvetkék tőle.

A pincérek a támadókat kikergették a szállóból, míg Cartalis feleségét gondozták, aki az izgalom következtében elájult. Két órával később, este kilenc óra felé nyolc-tíz lövés hallatszott az athéni Alkotmány-terre nyíló egyik utcából. Odasietve, az emberek vérében találják a fiatal Cassavettist. Három sebből vérzett s kevéssel utóbb meg is halt. A gyilkosságot valószínűleg három ember követte el, akik a gyilkosság helyéről sietve elmenekültek s nem tudták őket elfogni. A gyanu azonnal Cartalis ellen irányult, akit még azon az estén letartóztattak. Az emberek nyíltan beszéltek hogy ő bérelte föl a gyilkosokat. Másnap a bíróságnál jelentkezett Cartalis egy fiatal szolgálja és elmondta, hogy ő gyilkolta meg Cassavettist, mert botjával megtámadta, amikor mellette elment. Ő is botjával védekezett, mire Cassavettis revolverrel kétszer reálított, de nem találta el. Erre ő is revolvert rántott s agyonlőtte a fiatalembert. Ez az előadás ugyan

valószínűtlennek hangzik, de azért a szolgálta fogva tartották. A letartóztatottak között van egy fiatal újságíró is, aki Cartalisnak bizalmasa és titkára volt s akit azzal gyanúsítanak, hogy a gyilkosokat ő bérelte föl. Az újságíró a lapokhoz intézett hosszabb levélben védelmezte magát, de a közvélemény ellene van, A vizsgálat tovább folyik.

— **Körözött tolvajok.** A horoszlói rendőrség táviratban értesítette a budapesti rendőrséget, hogy ott a napokban nagy értékű papíropás történt. Ellopott papírok értéke meghaladja a 40.000 márkát. A főkapitányság megtejt minden intézkedést, hogy a tolvajokat, ha esetleg a fővárosban akarnák értékesíteni a papírokat, letartóztassák.

Két halott.

Báró Lévy Henrik. — Gróf Gyürky Ábrahám.

Budapest, december 15.

A magyar közélet két ismert alakja dől ki vasárnap az élek sorából, hol tisztelet és becsülés vette őket körül. Báró Lévy Henrik főrendiházi tag, aki főképp a hazai biztosítási ügy terén fejtett ki hasznos munkásságot, és gróf Gyürky Ábrahám, aki parlamenti szereplésével érdemelte ki az olismorést.

(Báró Lévy Henrik.)

Báró Lévy Henrik 1826. április 16-án született Jankovácson, Bács megyében szegény zsidó szülőktől. Ifjúsága a szabadságharc idejére esett; egy honvédszázalóban szolgált, hol csakam hadnaggyá lépett elő. A szabadságharc alatt a kereskedelmi tanulmányokat Bibanco intézetében Pesten végezte. A szabadságharc lezajlása után pedig polgári pályáját folytatta. 1850-ben a Riunione Adriatica biztosító-intézet pesti képviselő-ténél működött mint felügyelő, ez időben támadt az az eszméje, hogy Magyarországot az idegen biztosító-társaságok monopóliuma alól felszabadítsa és így kiszabadítsa az ő fíradhatlan buzgalmanak az első magyar általános biztosító-társaság megalakítása, amelynek alapító közgyűlése 1857. július 15-ikén tartott meg. E közgyűlésen a társulat vezérigazgatójává választott és ebben az állásban 40 évet vezetett az intézetet, a virágzás nem is sejtett magaslatára emelve azt. Számos nagy alapítvánnyal is ismertté és tiszteltté tette nevét. A Magyar Tudományos Akadémiánál 10.000 forintos alapítványt tett mezőgazdasági, társadalmi, irodalmi s nemzetgazdasági kérdésekre pályadíj, alapító tagja volt az írók segélyelőténak, a hírlapírók nyugdíj-bizottságának, pénztárnoka a Petőfi-szobor bizottságának, elnöke annak a bizottságnak, amely a Kis-ialudj-társaság tagjainak mellszobrát állítja föl.

Az általa alapított biztosító-társulat negyedszázados jubileumán 10.000 írtos alapítványt tett a siket-nemak országos alapításhoz, továbbá Győr megyében, ahol birtoka volt, 10.000 írtos alapítványt tett a megyebeli tisztviselők segélyezésére. Tevékeny részt vett az öreg honvédek egyesületi életében, a mellett, hogy éveken át elnöke volt a Nemzeti Színház nyugdíjintézetének. Az elismerés iránta a korona részéről ismételve nyilvánult, 1888-ban ő felségétől „kisteleki“ előnévvel a magyar nemességet kapta, majd a főrendiház újszervezőkora a főrendiház tagjává nevezte ki ő felségé, 1897-ben pedig a bárói rangra emelte. A főrendiházban a zsidók mintegy hivatalos képviselő-jüket látták benne, főképp Hirschler Ignácnak, az első zsidó kongresszus elnökének elhunya után. Már hetveneséves volt, amikor átért a katolikus hitre és attól kezdve a katolikus hitélet, amelynek nagy vagyonából alapítványokat juttatott.

Eredményes munkásságában előlított életét ma éjjel egy sebészeti sanatóriumban fejezte be, ahol súlyos műtétet végeztek rajta.

(Gróf Gyürky Ábrahám.)

Gróf Gyürky Ábrahám, a Gyürky grófi család megalapítója 1836. január 29-én született Kis-Terenén. A katonai pályára lépve a 8. dsidás ezredben mint hadnaggy szolgált és 1866-ban mint huszárfőhadnaggy vett részt a porosz és olasz háborúban. Itt szerzett érdemeiért 1867-ben grófi rangra emelte a király. 1877-ben Nógrád vármegye főispánjává nevezetett ki és ez állásában annyira bírta a kormány bizalmát, hogy egyidőben Nyitra vármegye főispánja is volt, 1891-ben 20 évi hivataloskodás után lemondott Nógrád vármegye főispánjáról és a losonci kerületben képviselői mandátumot vállalt. A szabadelvűpárthoz csatlakozott, de a Szapáry-féle közigazgatási javaslat miatt kilépett a pártból. Az 1892-96-iki országgyűlésen ismét a losonci kerületet képviselte, de aztán nem vállalt többé mandátumot. Nyugalomba vonult és az é v nagy részét temesvármati birtokán töltötte, a honnan most halála híre érkezik. Szívizőlhűdés oltotta ki hirtelen mozgalmos életét.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Víg-színház. *Herceg Ferenc Ocskay briga-déros,* mely az új év első napján éri meg századik előadását, délutáni előadásban ma került színre 98-adszor a *Víg-színházban.* Minden zugában tömött ház tapsolt *Herceg* diadalmas darabjának, melyben ma egy ifjú színész, *Kürthy Sarolta,* játszotta Dilli cigányleány szerepét s ezzel először jutott ahhoz a szerencséhez, hogy nagyobb-szabású alakításban mutassa be magát a *Víg-színház* közönsége előtt. A fiatal művésznő helyt állott a nagyobb teladatok; organuma kifejező játéka, intelligens előadása mind arra vallanak, hogy a fiatal művésznő tehetsége nagyobb szabású szereplésre is futja. Alakításával hangulatot és érdeklődést tudott kelteni. A közönség sokat tapsolt a szép, szabatos előadásnak.

** Hírek a Nemzeti Színházról. Kedden *Medeát* adják a címszerepben *Jászai Marival,* aki *Medeát* a *Nemzeti Színházba* való visszatérése óta még nem játszotta. Szerdán *Csikó* Gergely vigjátéka, *A nagymama,* kerül színre a fő nő szerepben *Prielle Kornéliával,* szombat-son pedig *A vörös talár* megy, *Jametta* szerepében *P. Márkus* Emília asszonnyal. A mérsékelt áru délutáni előadások közül holnapra a *Becsület,* a jövő vasárnapra pedig *A vasygatóst* tűzte ki az igazgató.

** A modell reprize. A *Népszínházban* a héten felújítják *Suppé Modell* című operettjét, mely a tavasz óta nem került színre. A felújítás alkalmával *Coletta* szerepét *Zilahiné S. Vilma* asszony fogja énekelni, ki a szerepet már hosszabb idő óta tanulmányozza s részt vesz a próbákban. *A modell* csütörtökön, e hó 19-én, kerül színre.

** Barbi Alice Budapest. *Wolf-Stomersee* báróné *Barbi Alice* aki a teli idény nagy részét mint az olasz övezgénykirályné vendége Itáliában tölti, számos itteni tisztelője kérésére eljárt, hogy átutazóban még egy dalestélyt fog játékosnysági előkora Budapestre rendezni. E rendkívüli hangversenyre, amely január 8-án fog a *Royal-teremben* megtartani, már most lehet a *Harmoniában* jegyeket előjegyezni.

** A Víg-színház bemutatója. A *Víg-színház*nak a száz estére terjedő magyar ciklus előtti, mely tudvalevőleg 1902. január 1-ével kezdődik, még egy külföldi üdönjsága lesz: *Hennequin és Duvalnak* *A szöke* (*Le coup de fouet*) című kacagató boházata, mely egyik legnagyobb sikere volt a tavalyi párisi színházi évadnak. A boházataknak csütörtökön, e hónap 19-ikén, lesz a bemutatója.

** A Filharmoniai Társaság ötödik hangversenye. A *Filharmoniai Társaság* e hónap 18-án, szerdán rendezi ötödik hangversenyt a *Vigadó* nagytermében *Kerner* István karnagy vezénylete alatt. E hangverseny vendége *Halter* tanár Berlinből, a jelenkor egyik leghíresebb klasszikus hegedűse, Joachim utóda és tanár a berlini zenekadémián, ki Beethoven hegedűversenyét játszza e hangversenyen. Előadásra kerül két üdönjság és pedig *König Péter* bazai zene-szerzőnk egy magyar stiben írt *Symphoniája* és *Chauptent* *Suite-je.* *Impression d'Italie.* A zárószámot *Wagner hatalmas „Császárnője”* képezi. Jegyek e hangversenyre *Méry Béla* zeneműkereskedésében (*Andrássy-ut 12.*) váltótk.

** Sarah Bernhardt — arab drámában. *Sarah Bernhardt,* aki nagy barátja a színpadi exotikumoknak, legközelebb egy arab szerző drámájában fog fellépni. A verses darabnak *Antar* a címe s szerzője *Chekrí Ganem.* Az arab poéta *Londonban* olvasta fel művét a francia tragikának. A párisi közönségnek különben még egy másik exotikus színdarabban is lesz része az idei évadban. Ennek a szerzője *Gauthier Judith* s a címe *A császári sárkány.* A darab főszereplője maga a — kínai császár.

** Hírek a Magyar Színházról. A *Magyar Színház* karácsony hetére igen változatos és vonzó műsorsort állított össze. *A Florodóra,* amelynek előadásait folyton fokozódó érdeklődéssel kíséri a telt házak előkelő közönsége, négy-szer kerül színre, vasárnap délután és este, hétfőn és kedden. — Kétszer a *New York szépség* játszsza, amely *Fedák Sári* és *Szilágyi Kornél* általános tetszéssel fogadott alakítása folyton még e héten megéri a századik előadást. Pénteken kiválóan érdekes estéje lesz a *Magyar Színház*nak. *Fedák Sári* ugyanis új szerepben lép a közönség elé, a *Vesztásztékben* *Cypri*st fogja játszani. *Fedák Sári* kiváló buzgalommal és lelkes szeretettel készül új szerepre, hogy a reá váró jelentős művészi földadatot sikerrel oldja meg.

** A nagyváradi színház nyári állomása. *Nagyváradi* város tanácsa átiratott intézett *Fekés-Gyula* város tanácsához, melyben a *nagyváradi Városi Színház* nyári állomáshelyéről ezt a várost kéri a társulat számára. Minthogy a *nagyváradi* társulat ez idő szerint az ország legjobban szervezett színtársulata, a nagyváradiak nagyon bíznak abban, hogy *Béldés-Gyula* városa a maga jól felzótott művészi érdekéből is a *Városi Színház* társulatának fogja átengedni nyári állomáshelyül színpadot.

** Egy operajagató emlékratál. A *prágai* Opera igazgatója, *Neumann Angelo,* akinek előkelő neve van a külföldi operai igazgatók közt, még az idei tél során, kiadja egy kötetben emlékratát, melyek a német színpad legutóbbi évtizedének a történetét foglalja át. A könyv új adalékokat is fog tartalmazni *Wagner* Rikárdról, akizhez a *prágai* igazgató személyes vonatkozásban is állott.

** Fütty- és táncdemonstráció egy premieren. *D'Anunzio* darabja, *Francesca* da *Rimini,* e hó 10-én került először színre Rómában a *Constanz-színház* deszkáin. A darabnak kétségbeesítően nagy hatása volt, amennyiben ugyanis a közönség perceről-percre türelmetlenebb lett és végül nemcsak ütülni kezdett, hanem — táncolni is. Ez az utóbbi tünet bizonyára egymagában áll a színpadi hatás törtériájában s kétségtelenül rendkívül érdekes látványt nyújthat a közönség flegmásabb tagjainak. Ha még egy-néhány előadást szabad jósolni a darabnak, úgy az csakis a főszereplőnek, *Duse Eleonorának* tudható be érdemül. Különbözen igen jelentékeny rövidítések is várhatók, amelyek azután valószínűleg némi összhangot hoznak létre egy eredeti poétalélek munkája és a közönség izlése közt.

** Drámaírók a színészekről. Egyik berlini újság kérdést intézett kiváló drámaírókhoz a dráma-írás és a színészkézt innálól viszonyról. A kérdésre *Ibsen* kiesit kitérően, rövid táviratban válaszolt, mely így szólt: — Jobban vagyok. Üdvözlöm a német művészeket.

Björnson *Björnsterne,* a másik nagy északi drámaíró, ezt a feleletet adta:

— A legnagyobb öröm, melyet színész a dráma-írónak szerezhet, az, ha egy szerepből önálló alakot teremt, amely leümulja a költő által teremtett alakot. De ebben az örömben költő nagyrátkán részesül.

Hauptmann *Gerhartnak,* *A lakások* híres szerzőjének ez volt a válasza:

— Költő és színész: két alak! Mindkettő kegyelméből és velejéből él a dráma. Az igazi alkotó erő növekedésével megnövekszik mind a költőben a mérsékelt ereje is; egyedül ebben éri el tökéletességet a mesteriség. Mert a hiúság nem egyéniség és a féltelenség, mely a nélkül, hogy tudna róla, szétrombolja a forum gyöngéd talányát, nem művészet.

** Yvette Guilbert körúta. Irunk róla, hogy *Yvette Guilbert,* a híres francia chanteuse, ezuttal társulattal indul külföldi körútra, melyben *Budapestet* is utába ejti s itt a *Víg-színházban* fog három estén át, január 27, 28. és 29-én, vendégszerepelni. *Yvette Guilbert* a párisi *Chat noir* költőit és művészeit hozza magával, akik közt elsőrangú tehetségek vannak. A társulat egyes kiválóbb művészei *Perrót* kisasszony, *Xan* kisasszony, *Lagrange,* akik a párisi *Theatre Libre* nek voltak tagjai.

** A nők szavazójoga és a színészek. *Berlinben* ma nyit meg a német színészek évi kongresszusa. A gyűlésen *Pohl,* a berlini *Schauspielhaus* tagja azt indítványozta, hogy a női tagoknak adják meg a passzív választó jogot. A gyűlés elhatározta, hogy az egyesület női tagjainak a helyi szövekezeteknél megadja az aktív és passzív választó jogot, s csupán a delegátusok gyűlésén tartja fenn ezt a jogot egyelőre a férfiak számára.

** Nincs vége még! Ez a címe egy jól megkomponált dallamos műdalnak, mely most jelent meg s amelynek szerzője *Szentirmay Elemér.* Az ifjú, szép reményekre jogosító szerzőnek, ez az első kiadott műve.

** Az aradi színház új érája. *Zilahí* Gyula a *Nemzeti Színház* kitünő tagja, aki tudvalevőleg az aradi színház igazgatója lett, már április 16-ikán veszi át ennek a színháznak a vezetését. Előadásait május 1-én kezdi meg. *Aradon* nagy reménységgel néznek előre az új színházi érának.

** Vidéki színészet. Nagyszerű színelőadás folyt le kedden a *miskolci* színpadon; *Ecsegary* drámáját a *Szent-é* vagy *örület* hozta színre. Ez előadás nemcsak *Bakó László* művésze révén tünt ki, hanem a többi közreműködő oadaadói és tehetségre való játéka által is. *Hollóczy* Ilona Juana nehéz szerepét mély érzelmmel játszotta; *Follinsz*né *Angela* szerepében mesteri játékkal tünt ki. *Boszky* Boriska *Almonte* hercegnőt eleganciával és finom színezéssel adta; *Szarvasy* Ilona inésben bizonyította be ügyességét, kitűnt továbbá *Rajz* Ödön, ki *Eduardot* nagy készséggel személyesítette. A többi szereplők is megérdemlik a dicséretet. Az előadás teljes egészében rászolgált a nagy közönség elismerésére; az összejátek oly kiváló volt, amilyent az ország kevés vidéki színpadja lehet élvezni. — *Keeskeméti* tudósítónk írja, hogy az ottani színházban a napokban adták a *Modell,* a címszerepben *Seiklay* Szerénával, a társulat kiváló tehetségtű primadonnájával, akit a fővárosi közönség is jól ismer a *Városi* Színházban aratot tenyes sikerei révén. A művésznő, aki rövid idő alatt a közönség kedvelte lett, zajos tapsal és virágadományokkal fogadták és minden énekaszámát, temperamentumos játékát többször megismételték. *Juhász,* *Kindy* és *Latabár* osztozkodtak még az első sikerében.

** Francia operaénekesek Berlinben. A párisi nagy Opera több énekes, *Lafite* tenorista vezetésével *Berlinbe* utazott hogy *Siegfried* egy előadását megnézzék. A párisi Opera tudvalevőleg most készül *Wagnernek* erre a dalművére.

** A német színészet kongresszusáról. *Berlinben* most tartják az összes német színpadok rendezői kongresszusukat. A kongresszus *Barnay* Lajost, a magyar származású színművészt, választotta meg diszelnökévé.

** Wagner-előadások az orosz udvari operában. A *pétvári* orosz udvari operában még az idei évadban *Wagner*-előadások lesznek, amelyekben a *berlini* udvari opera néhány tagja is részt fog venni. *Wagner* dalművei közül *Lohengrin,* *A valvár* és *A mesterdalnokok* fognak előadásra kerülni.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* összes állomásain keresztül ma este a

Magy. Kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül a *Fidelio,* mely teljes egészében a legfinomabb pointirozásban is tisztán lesz hallható a kagylókör keresztül. Az opera közvetítése után az est folyamán érkezett híreit olvastatta fel a beszéző újság, majd annak bevezetővel 11 óráig még *cigányzenét* közvetít a *Telefon Hírmondó* az előzetők szórakoztatására az *Elite-* és az *Enke-lávész*ből.

MŰVÉSZET.

□ **A kormány iparművészeti vásárlásal.** A közoktatásügyi kormány ez idén is nagyobb anyagi támogatásban részesítette a magyar iparművészetet, azért, hogy a magyar iparművészeti társulat karácsonyi kiállításán tetemes összegű bevásárlást telt. Ezeket a tárgyakat tegnap válogatta ki a képzőművészeti tanács vásárló bizottsága. A bizottság elnöke: *Forster* Gyula miniszteri tanácsos volt, tagjai: *Berzevicsy* Albert, *Radics* Jenő, *Lotz* Károly, *Zala* György, *Alpár* Ignác, *Térey* Gábor, *Lippich* Elek, *Huszka* Jenő. A bizottság összesen harminc tárgyat jelölt ki, összesen ötezer korona értékben.

□ **Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat** választmányja kedden, december hó 17-én délután 6 órakor tartja a városi Igéi Műcsarnokban december havi rendes ülést, amelyen egyebek közt a téli kiállítás díjat nyert művészeknek a díj elnyeréséről szóló okmányokat át adják.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Kapuzás az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia ebben az esztendőben e hónap 16-ikán, hétfőn délután 5 órakor tartja utolsó osztály-ülést, amikor is a harmadik matematikai és természettudományi osztály tagjai jönnek össze. Az esztendő ugyanancsak aznap összes ülésel rekesztik be.

○ **A külföld nálunk.** Ez alatt a cím alatt terjedelmesebb tanulmányt írt *Gálos Kálmán* arról, ami Magyarországon még nincs, vagy más országokhoz viszonyítva olyan csekély mértékben van, hogy alig érdemes az említésre. Mondani se kell, hogy idegenforgalomról van szó, amelynek időllendítésére eddig nagyon rendszeretlenül és szórányosan történt csak valami, s amelynek hathatósabb előmozdítására mostanában töreknek az első komoly eredménnyel biztató lépés a főváros kebelében az *Idegenforgalmi Egyesület* szervezésével. Ez a mozgalom inspirálta *Gálos Kálmánt* tanulmánya megírására, amelyben lelkes tollal és nagy jártassággal tárgyalja ezt a nagyjelentőségű kérdést. A kis munka tartalmának bővebb ismertetésére alig lehet belebocsátkozni, mert csaknem minden lapján akad egy vagy több figyelemreméltó adat, vagy indítvány, amely mind egyéltűve nagyobb-szabású programmá bővül ki. Vázlatszerűen mégis annyit, hogy a nyolcvanlapos tanulmány hat fejezetre oszlik. Az első bevezetésül azokkal a beláthatatlan előnyökkel foglalkozik, amelyek egy élénk idegenforgalom az ország gazdasági felvirágoztatására jelentene, aztán következik az idegenforgalmi működéseinek feladatainak fejtegetése. Egy fejezet azszá foglalkozik, hogy fővárosunk életéből mennyire hiányzik a speciális nemzeti jelleg, ami miatt *Budapest* nem találhatja meg az idegen írt azt, amit a magyar keres és megtalál például *Párisban,* vagy *angol* és német városokban. Egy fejezet szól a vendéglőről és pincérekéről, egy a reklám fontosságáról és módjairól és az utolsó a *Balatonról* és általában a vízi szórakozások emeléséről. A tanulmányban a szerző részint saját megfigyeléseit, tapasztalatait, részint a felkutatott adatok egész seregét tárja fel mindvégig lelkes szeretettel s olyan szines képet tár fel arról a változásról, amelyet egy nagy idegenforgalom idézne elő, hogy az csak szép álomnak vehető egyelőre. A ízet érdemes mindazoknak a figyelmébe, akiket a kérdés érdekel.

○ **A szeszélyes leány hangulatai.** (Regény.) írta *Adorján* Andor. Ara 2 korona. A karácsonyt szapora dilettáns-irodalom terméke ez a regény. Közönséges hangon megírt, közönséges történet; egy szeszélyes leányról — aki persze, hogy színész — egy becsületes hivatalnokról, aki imádja a leányt, de aki látni sem akarja ezt a szürke urat — mert nagyobb az igénye. A szerző olvasott embernek látszik, inuen is, onnan is maradt valami az emlékezetében, s örömmel illeszti be ezeket a reminiscenciákat a maga történetének keretébe. Ilyen regényt körülbelül minden ötödik intelligensebb ember tudna írni. Sajnos, minden ötvenedik ír is! Es az író urak jól járnak; ezer példányokban terjesztik e könyvüket, így hát rá se feleken a próbálkozásra. Ezen a regényen egyébként szerényen az van, hogy első ezer. Ara 2 korona.

○ **Közeledési Szaknaptár.** Hatodik évfolyamban jelent meg *Hungady* Ferenc kitünően összeállított *Közeledési Szaknaptára.* A vasut, posta, táviró, telefon, hajózás és közutak tisztviselőinek nélkülözhetetlen segédkönyve a dus anyagú *Naptár,* amelynek ára 2 korona 40 fillér.

○ **Biztosítási naptár.** A *Biztosítási Naptár* hasznos szakismertekkel megjelnt *Apor* Sándor szerkesztésében. Ara 2 korona.

○ Könyv az újságról. Legritkább az a könyv, amely az újságról szól. Az újságot mindenki olvassa, az újságot mindenki szítja és az újságot senki sem ismeri. Az újságcsinálás és az újságkiadás csodálatos szép és meglepően szövevényes gépezetéről a legtevésebb fogalmak vannak elterjedve abban a közönségben is, amely nap-nap után mint oktatóját, tanácsadóját, szórakoztatóját végig olvasta az újságot. Mi ennek az oka? A nemháromság, kényelem vagy talán a kellő alkalom hiánya az újságírás és az újságkiadás titkainak megismerésére? E kérdéseket föltevén, jelezzük, hogy karácsony hetében az újságról könyv fog megjelenni, amely megadja a kellő alkalmat minden művelt embernek arra, hogy az újságírásról és az újságkiadásról az igazságnak megfelelő, tiszta fogalmat szerezzen magának. A könyv címe: *Az újság (Újságírás — Újságkiadás)*. Írta Sajó Aladár újságíró kollégánk, aki évek óta végzi az újságírás testet-lelket emésztő munkáját és volt bőven alkalma tapasztalatok gyűjtésére minden irányban és Róna Lajos, az újságkiadó testületének egyik jónövű és szakavatott tagja. E társszerzőségéből első sorban alaposágára lehet következtetni a könyvnek, amelynek a következő fejezetei vannak: Az újság. — A magyar sajtó. — Hogyan készül az újság? — Az újságírás. — Hogyan adják ki az újságot? — A bulvársajtó. — Újságíróiskola. — Az elődők. — Hirdetés és reklám. — Bemutatja a könyv arcképeiben és írásban a magyar újságírók és újságkiadók vezetőit, a szakgyesületek elnökeit: Falk Miksát, Rakosi Jenőt, Vési Józsefet, Kubinyi Zsigmondot, Margalits Edét és Zilahi Simont. Az érdekesnek és tanulságosnak ígérkező könyv megrendelhető e címen: Sajó Aladár, Dohány-utca 86. szám. Ára 3 korona.

○ A magyar Sahnámé. Néhány éve, hogy a Kisfaludy-Társaság megindította a keleti költészet legcsodásabb remekművének, *Firdüsi Sahnámé*jának magyar fordításban való kiadását. A nagyjelentőségű munkát a társaság Radó Antal tolmácsolásában kiválóan a magyar közönség elé juttatni, aki csakis e nemes művészi feladat kedvéért mélyedt el a persa nyelv tanulmányozásába s aki a magyar Sahnámében műfordítói munkásságának legértékesebb terméket nyújtja. Az első két kötet (Szijsau, továbbá Zai és Rudabé) nagy és méltó sikert aratott a filológusok között is. Most újabb kötet jelent meg a magyar Sahnáméból, még pedig a nagy mű egyik legienségebb és méltán leghíresebb epizódja: *Feridun és fia*. A magyar műfordítói irodalomnak is kevés oly terméke van amely versenyhezette Radó Antal e magyartításával, aki a keleti költészet sajátosságainak szemmel tartása mellett egy munkájában sem mutatkozik Arany János oly szerencsés tanítványának, mint ebben. Radó a magyar népszerű hangján szólaltatja meg Firduszit, aki maga is a nép költője volt, és éppen a népies hang ez érvényre juttatása emeli a magyar Sahnámé-fordítást a többi nemzetek Firdüsi-átültetésétől föl. Kelet Homérját nálunk még aránylag kevesen ismerik. Bizonyosok vagyunk benne, hogy Radó e fordítása, mely különben igen jeles bevezetéssel is el van látva, nemcsak olvasottá, hanem népszerűvé is fogja tenni Magyarországon Firdüsi művét. *Feridun és fia* megrendelhető igen izlées, díszes vászonkötésben a Lampel-Wodianer-éle könyvkiadó cégnél. Ára 3 korona 20 fillér.

○ Mindentudó képeskönyv. Pingálta Faragó bácsi, kiadta a Lampel-Wodianer-éle könyvkereskedés. Ára 8 korona. Gyönyörűséggel lapozgatunk ebben a képes könyvben, amelyet Faragó József, a kiváló művész, rajzolt a gyermekeknek. Van okunk gyönyörködni, mert végre megvan az első magyar szemléltető képeskönyv, amelyet magyar művész rajzolt s magyar kiadó teljesen Magyarországon készített el. Eddig, ha szemléltető képeskönyvekkel akarták fejleszteni gyermekeink képzelőimét és ismeretét, német vagy más külföldi termékekkel kellett beérnünk, aminek bizony nem sok hasznát vehettük, mert hiszen az ábrák legnagyobb részét a valóságban nem mutathattuk meg, pedig az ábra éppen arra való, hogy segítségével a valóságban könnyebben eligazodjék a gyermek. Faragó bácsi képeskönyve minden ízében magyar. Magyar tárgy minden ábrája magyaros minden vonása. S a gyermek a könyv minden ábráját könnyen megtalálhatja a közeli környezetben. Ez a legnagyobb jelentősége a könyvnek, mert így válik a nemzeti nevelés első eszközévé. A könyvet, amelyben 726 színyomatú szemléltető ábra van, jó lelkiismerettel ajánlhatjuk minden szülőnek. Három-hétéves gyermekek számára hasznosabb és kedvesebb ajándékot alig találhatnak.

○ Iparosok egészsége. Az Iparosok Orvosátárának legújabb füzeté az iparosok egészségének témáját tárgyalja; a munkának dr. Nagy Béla, az ismert orvosi szakíró a szerzője. A kitűnő tanulmány a szaktudós lelkiismeretes megfigyelései révén hasznos utmutatásképpen szolgálhat mindazoknak, akik szívükön viselik az iparosok egészségének fontos ügyét. A munka, amelynek ára 1 korona 20 fillér, a Lampel-Róbert cég kiadásában jelent meg.

○ Tóth Kálmán új kiadása. A nagy magyar lírikus *Összes Költményei* díszes új kiadásban bocsátotta közre a Lampel-Wodianer-éle cég. A két kötetes

új kiadás *Éndrői Sándor* írt életrajzi bevezetést. A díszes bekötési táblát a költő remek kivitelű dombornyomású arcképe ékesíti. A két diszkötet ára 16 korona.

○ A gyógyszerész. Harmadik évfolyamát fejezi be *A gyógyszerész* című kitűnően szerkesztett szaklap, amelynek *Grosz Samu* a főszerkesztője s *Furagó Andor* a felelős szerkesztője. A tartalmas s érdekes szaklap havonként ötször jelenik meg; cikkeit elismert szaktudósok írják, a lap munkatársai lelkes ambícióval szolgálják a gyógyszerészek ügyét. A mai szám a következő érdekes tartalommal jelent meg: A párisi Berthelot-ünnepély. — Tudomány: Molekulasúly-meghatározás oldatokon végzett kapillaris mérések alapján. Írta: dr. Pekár Dezso. — Atropin és cocain synthesise. — A berberinről. — Tárca: Vita a gyógyszerészek eljogairól. Írta: Ernyey József. — Laboratorium és Receptura: Pasta serosa és pulvis serosus Schleich. — Physol. — Scutellarin. — Saliicylglykolsav. — Gallussav előállításai. — Adrenalin. — Azymol. — Galega készítmények. — Apróságok: Sapolan. — A dorniol. — Anthocyan. — A szemölcsök kiirtása. — A dohány története. — Krónika. — Szerkesztői posta. — Üresdedben levő segédk állományok. — *A gyógyszerész* e-fizetési ára egész évre 12 korona, kiadóhivatala Kerepesi-út 10. sz. alatt van.

○ Az utolsó mohikán. Cooper angol eredetije nyomán átdolgozta *Mikes Lajos* Ára 4 korona. A jeles ifjúsági iratot, amely címkepes, díszes vászonkötésben jelent meg, tizenkét egész oldalas képpel a Lampel-Wodianer-éle udv. könyvkereskedés adta ki.

○ Új magyar Andersen. A nagy dán mese-mondó örökség mecsinek méltó, új fordításával gyarapította a magyar ifjúsági irodalmat jeles műfordító, *Mikes Lajos*. Az új magyar Andersen két kötetben jelent meg: *Andersen meséi* és *Andersen újabb meséi*. Egy-egy kötet ára 3 korona. Megjelent a két kötet egybekötve is. Ára 6 korona; a *Lampel-Wodianer-éle* udv. könyvkereskedés kiadása.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tanítók Kaszálója) ma délután szépen sikerült gyermekhangversenyt rendezett. Közreműködtek: ifjabb Nohn Nándor, Kiss Agnes, Rajágh Irén és Rajágh Lajos. A szereplők közül különösen kiittant a 9 éves Schechter József szép reményekre jogosító hegedűjátékával. Az egyesben összehallott programponctok sikeres előadása nemcsak nemes buzditással szolgált a kicsinyeknek, hanem valóságos lelki gyönyörűséget szerzett a felnőtteknek is. Hangverseny után a kicsinyek kedves, bohókás tánca késő esti órákig mulattatta a szép számmal megjelent vendégeket.

(Szegény gyermekek felruházása.) A Józsefvárosi Jótékony Nőgyesület szép ünnepély keretében 271 iskolásgyermeket látott el téli ruhával a Rökk Szilárd-utcai elemi iskolában. Az ünnepségen megjelent *Berzevicy* Albert országgyűlési képviselő és neje, dr. *Ebner* János és neje, az egyesület elnöke, dr. *Havass* Rezső iskolaszéki elnök és az egyesület tagjai csaknem teljes számban. Az ünnepélyt a Madách-utcai elemi iskola énekkara nyitotta meg a Himnusz előadásával, *Berzevicy* és *Havass* Rezső szép beszédet intézett a felruházottakhoz, majd egy kis fin és egy kis leány a Madách-utcai iskolából megköszönték az egyesület bőkezűségét. A szép ünnepség a Szózat előadásával ért véget.

SPORT.

• Disztorna. A Nemzeti Torna-Egylet tegnap tartotta meg szokásos évi disztornáját, melynek érdekes részletekben gazdag programjában nagy és díszes közönség gyönyörködött. Ott láttuk *Zsilinszky* államtitkár nejét, *Berzevicy* Albertet, *Viola* Imre tanácsost, *Bolla* Mihály miniszteri tanácsost és közéletünknek még számos kitűnőségét. A katonai zenekar hangjai mellett vonultak be a tágas csarnokba a tornászok; elől a fiúk, utánuk a nők, a menetet a pirosingyes egyleti tagok zárták be. A felvonulás után a felnőttek szép koncepciójú vasbotgyakorlatokat mutattak be, majd kilenc csapatban lovon, bakon korlátlan sűrűgtek-forgogtak, tanulejtet adva a bemutatott gyakorlatokkal, hogy vezetőséik, képzésük ügyes, szakavatott előtornászokra van bízva. Különösen az öreg urak csapata keltett érdeklődést, kik egész fiatalos, ruganyos mozdulatokkal végezték gyakorlataikat. Majd az evangélikus főgimnázium növendékei a hosszú lovon mutattak be nagy ambícióval s ügyes iskola-gyakorlatokat. A közönség zajos tpsással honorálta a kis tornászokat s derék tanárukat, *Maurer* Jánost. A verseny az idén nyujtón és lovon volt. Négy versenyző közül *Weiss* Henrik és *Horváth* József nyerték el a győzelmi koszorukat. Nagyon szépen sikerülték a hűgyek, buzogány-gyakorlatok, amelyek zeneszóra végezve a ritmikus mozdulatokkal nagy hatást keltek. Utána iskolavívást mutatott be *Horváth* Sándor vívómester Jablonkay Bélával, majd assout következett, amelyben *Horváth* és *Genary* mestereken kívül *Ronts* István, *Viola* Lajos, dr. *Moldován* tüntek ki nyugodt mozdulataikkal s könnyed pengekezesükkel. Belejezésül a mintacsapat valóban mintaszerelel a bakon-korlátlan végzett szebbnél szebb gyakorlatokat *Benda* Jenő előtornász vezetésével.

• Football. Két rivális mérkőzése, a *Budapesti Torna Klub* és *Műegyetemi Football Klub* küzdelme, zárta be tegnap a football-szezon. Az első féldíj eredménye 0:0. A második half-time három goalt kap az M. F. K., amely annyira demoralizálta a csapatot, hogy jászai könnyűséggel engedett utat még öt goalnak. Így az eredmény 8:0 a B. T. K. javára. Az M. F. K. csapat négy pótemberrel játszott.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Közvédők kirendelése január hóra. A budapesti ügyvédi kamara a budapesti kir. ítélőtábla előtt tartandó felelőbviteli főtárgyalásokhoz 1902. évi január hóra közvédőkkül a következő ügyvédeket rendelte ki: *Január 7—11-ig:* az I. főtárgyaló tanács mellé közvédőül *Esze* Antal, helyettesül dr. *Bihari* Mórt, a II. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Bleuer* Samut, helyettesül dr. *Enyeczky* Gábert, a III. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Erős* Zsigmondot, helyettesül dr. *Erőly* Sándort.

Január 13—18-ig: az I. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Erős* Samut, helyettesül dr. *Ernyei* Mórt, a II. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül *Eötvös* Károlyt, helyettesül dr. *Falusy* Árpádot, a III. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Felsky* Bélát, helyettesül dr. *Frank* Salamont.

Január 20—25-ig: az I. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Fráter* Bélát, helyettesül dr. *Fried* Vilmost, a II. számú főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Földes* Árpádot, helyettesül dr. *Fürst* Mátyást, a III. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Füttler* Dezsőt helyettesül dr. *Eulenberg* Salamont.

Január 27—Február 1-ig: az I. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül: dr. *Farnady* Elemért, helyettesül dr. *Glückthal* Samut a II. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Gál* Jenőt, helyettesül dr. *Günther* Antalt, a III. sz. főtárgyaló tanács mellé közvédőül dr. *Gyórfy* Gyulát, helyettesül dr. *Gleichmann* László Lajost.

§§ A törvénytelen gyermekek jogállása. A magyar jogászegyesület szombaton este tartott teljes ülésében dr. *Sipőcz* László árvaszéki elnök tartott érdekes előadást a törvénytelen gyermekek jogállásának szabályozásáról.

Társadalmunk lelkiismerete, ugymond, már rég megmozdult a törvénytelen gyermekek nyomorának láttára. A bírói gyakorlat s különösen a jogi irodalom is a törvénytelen gyermekek jogállásának javítására törekszik, s különösen ez utóbbi a törvénytelen gyermekek számára a törvényeket megjelölt összes családi és örököségi jogokat igényli. A magyar polgári törvénykönyv tervezete erre az álláspontu nem helyezkedett, s abból indult ki, hogy a törvénytelen gyermekek jogviszonyait nem lehet a törvényes és törvénytelen gyermekek egyenlőségéből kiindulva, szabályozni. Ez álláspont helyességét dr. *Sipőcz* a rendelkezésre álló gazdag tapasztalati anyaggal támogatja. Szerinte a házasságon kívül született gyermekek legtöbbnyire olyanok akiknek szülei szegénységükön túlva nem lépnek házasságra. E gyermekek erkölcsi és fizikai elüllesének nem az a közvetlen oka, hogy törvénytelenek, hogy nincs szüleiük után örökösödési joguk, hogy nem nyerik el atyjuk nevét és társadalmi állását, hanem az hogy a szüloiknek nincs elég erkölcsi és anyagi erejük, hogy őket megjelölten eltarítsák és neveljék. De ha már az ilyen származásu gyermekeknek az egyenlőség és remélt eredményt meg nem hozná, viszont káros volna az azon esetekben, amikor a természetes apa vagy más házasságra lépett vagy utóbb házasságot köt. A helyzet még rosszabb lenne azoknál, akiknél bírói ítélettel kellett az apát az apaszág elismerésére kényszeríteni. *Sipőcz* a törvényes gyermekekkel való egyenlőségéstől nem várja azt az eredményt, amelyre az élv követői számítanak, a bajok orvoslását másutt keresi. S amint egyrészt támogatni hajlandó minden oly törekvést, amely a törvénytelen gyermekek materiális helyzetének javítását célozza, másrészt valódi eredményt csak úgy reméli elérni, ha a néphez a házasságon kívüli együttélésre való hajlam erősökentének s ha az állam lehetővé tenné, hogy szegény anyák gyermekeiket maguk táplálhatnák és nevelhetnék oly esetekben, midőn pénzsenküjük ki őket ebben támogatná. Az érdekes feltevést nagy tetszéssel fogadták.

§§ Az uszodi parasztdráma. Tizesztendéi szolgaság után *Sebastyén* Lajos feleségül kapta a gazdája, *Kis* Pál uszodi földműves Juliska leányát. A szegény szolgaleány nagyon tetszett azonban az anyósának is, s mivel nem hajlott az öreg asszony csábító szavára, feleségesül kitagadták. Idő múltán mégis összekuporgatott valamit, s házat akart venni a falu szélén. A pénz azonban nem volt elég, hát megpróbáltoztak a szüloői háznál. Az öreg *Kis* Pál jótállását kérték, de hiába, mert *Kis* Pálné megakadályozta az urát, hogy a fiatalokon segítsen. *Sebastyén* a tagadó válasz után azt mondta az urának:

— Menj ki a dinnyefölde s üsd agyon a zsu-gori apámat!

Sebastyén Lajos szót fogadott s ásójával agyonverte az öregot. A csendőrök négy napig hiába keresték a gyilkost. Ütdnap aztán *Sebastyén*met valómásra kényszerítette a lelkiismerete. A kalocsa esküdtbírók előtt a házaspár töredelmesen bevallotta eselekedetét. Az esküdték a íérjet örökös rabságra, az asszonyt pedig a büntetőtörvénykönyv kilencvenkettédké enyhítő szakaszának alkalmazásával tizenötévi fegyházra ítélték. A királyi ügyész keveselte az asszony büntetését és semmisérei panaszt jelentett be.

A kuria szombaton Baumgartner Izidor koronaügyészi helyettes indítványára alapsnak találta a közbíró sémiségi panaszát, mellőzte az enyhítő szakaszt és Sebestyén Lajosné szintén *előfogytig tartó fegyűrára* ítélte.

§§ **A megvádolt vasutasok.** A múlt 1900. évi január hóban jelentés érkezett be az államvasutak igazgatóságához. Ebben a jelentésben Binder János, Brok György, Fruss Georg, Lengyel János, Kiss Jakab és Kanjoró B. Sándor azzal vádolták Zivny János erdéli állomás előjárót, *Kont János* benei és Sándor Albert erdélyi pályafelügyelőket, hogy tudva, hamisan megszerezték a szolgáltatási szabályokat, s a vasutársaságot illető pénzeket jogtalanul elcsajátították. A vasutársaság e jelentésnek következtében vizsgálót rendelt el. Első sorban azt állapították meg, hogy a jelentést Aros János apátkeresztúri állomáselőjárónak adta be. Ami a vádakokat illeti, azok teljes valótlanoknak bizonyultak, sőt az is kiderült, hogy azok, akik a jelentést aláírták, mitsem tudnak a beadványról. — A máv. igazgatóságának jelentésére három rendbeli hamis vád vétségével vádolva került e beadvány miatt a vádlottak padjára Aros János. A tárgyaláson — melyen a vádat dr. Polgár alügyész képviselte — a vádlott tagadta, hogy ő írta volna, vagy hogy ő adta volna be a vádat tartalmazó beadványt. Védője dr. Fried Vilmos ügyvéd pedig azt vitatta, hogy a jelen esetben elévült a panasz. A törvényszék el fogadta a védő érvelését és a vádiott ellen a további eljárást megszüntette. Az ügyész a megszüntető határozat ellen felfolyamodással élt.

§§ **A férj merénylete.** Ez év november 30-án Kovács István asztalossegéd feleségét, aki őt rokoni unszolására elhagyta, a Mária Terézia-téren revolverrel három helyen oly súlyosan sebesítette meg, hogy azóta az asszony még mindig élet-halál között fekszik a kórházban. A törvényszék gyilkosság kísérletének büntette miatt indította meg a vizsgálatot a letartóztatott férj ellen, mert úgy a rendőrség, mint a vizsgálóbíró előtt Kovács beismerte, hogy feleségét előző megfontolt szándékkal akarta megölni. Ez ügyben különben ma tartották meg dr. Puscariu vizsgálóbíró rendelkezése, dr. Vig Viktor védő jelenlétében a jegyzőszakértők a fegyvervizsgálatot. Megállapították, hogy a revolver alkalmas az emberi élet kioltására. Ebben az ügyben az esküdtészi tárgyalást már a jövő hónap megtartják.

§§ **A nyájas manneimlak.** Biegelbauer Árpád, a Magyar Úszó Egylet tagja s hatszoros bajnok a múlt évi németországi uszóversenyeken részt akart venni, de, mint fővárosi hivatalnok szabadságot nem kaphatott, tehát betegét jelentett s Dániel József név alatt nevezett a manheimi uszóversenyre. Noha a verseny feltételeiben nem volt közhírre adva, hogy külföldi nem vehet részt a versenyen s noha Manheimben nagy plakátokon hirdették, hogy a *Budapesti Magyar Úszó Egylet* is nevezett, mégis előbb megtagadták a versenyzést, s csak később vették fel a manheimi uszógyulethe s engedték meg neki, hogy részt vehessen versenyen kívül. A verseny megtörtént s Biegelbauer-Dániel elsőnek jött be, mint a manheimi uszógyulett tagja, azonban a *hesseni nagyherceg háromszázmarhárs díját, egy ezüst serleget* nem kapta meg. A klub kárpótolni óhajtván őt, egy ezüst szarut ajándékozott neki s felkérte, hogy a desszau és frankenthal versenyeken is, mint klubtag versenyezzen. — Biegelbauer tényleg egy hónapig kiint időzött s a saját költségén vett részt a versenyeken és egyik dicsőséget a másik után aratta. A díjakat azonban sehol fel nem vette. Mint gazdag szülők gyermeke, nem is volt rászorulva. A klub nagy ünnepeket rendezett tiszteletére s német szokás szerint ünnepies csokoládás között bucsúztak el tőle. De a manheimlak egyet gondoltak és váratlanul egy jelentés érkezett a manheimi uszó-egylet elnököltől, melyben család vétsége miatt emelnek vádat Biegelbauer-Dániel ellen. Visszakövetelték az ezüst szarut ajándékot s a klub által befizetett tétet azon a címen, hogy nem tudták, hogy Dániel — tulajdonképpen Biegelbauer. Pénteken volt ez ügyben a tárgyalás büntetőjársbírósnágnál Janál albiró előtt. A tárgyaláson a panaszos klub nem jelent meg, dr. Horváth Zoltán volt az ügyész megbízott. Biegelbauernek, aki védőjével, dr. Füzesséry Tiborral jelent meg teljes elégtételt szolgáltatott a bíróság, miután a tárgyaláson kitünt, hogy a manheimi uszó-egylet elnöke s a klub tagjai is tudomással bírtak arról, hogy Dániel tulajdonképpen Biegelbauer. Mivel az álnév használata a versenyeken különben is szokásos, anyagi előnyüket pedig Biegelbauer nem is akart elérni, sőt panaszolt maga pénzéből költött több száz koronát. Az ügyész megbízott a vádat eljettette. A tárgyaló albiró Biegelbauer ellen a további eljárást megszüntette, védő pedig bejelentette hogy *hamis vád* miatt az eljárást folyamatosan teszi a manheimi uszógyulett elnöke és tagjai ellen.

§§ **A Károly-köruti ékszerlopás.** Megírjuk azt a nagy ékszerlopást, amelyet Mailoth Irma nevé elárúsító-leány követett el völégénynek, Schmidt Antal Ferencnek, egy tönkrement vállalkozónak felbujtására Krieglér Dávid Károly-köruti ékszergyáros kárára. A

büntetőtörvényszék Mailoth Irmát topás büntette, völégényét, Schmidt Antal Ferencet pedig orgazdaság büntette miatt helyezte vád alá s a megtartott lőtárgyaláson ez utóbbit a törvényszék *máséltvi* börtönréitélte. A leány ellen beszüntesse a további eljárást, mert szolgáltatódta. Krieglér Dávid a lőtárgyaláson visszavonta ellene tett panaszát. Az elítelt védője, dr. Gleichmann Lajos felebezésére felkerült az ügy a kir. ítélőtáblára amely megsemmisítette a törvényszék ítéletét s elrendelte, hogy a védő által bejelentett mentőtanuk kihallgatása céljából a büntügyi iratai visszaadassanak a vizsgálóbíróknak. Drill vizsgálóbíró előtt ment végbe ezeknek a tanuknak kihallgatása. A kihallgatásokon a védőn és vádotton kívül jelen volt a kir. ügyészség képviselőjében dr. Gesztli Andor kir. ügyész is. A tanukihallgatásokról felvett újabb jegyzőkönyveket a vizsgálóbíró nyomban beferjesztette a kir. törvényszékhez, amely legközelebb már megtartja ez ügyben az újabb, második lőtárgyalást.

TÁVIRATOK.

Berlin, december 15. Vilmos császár Ito márkának a vörös sas-rend gyémántokba foglalt nagykeresztjét adományozta.

Berlin, december 15. A Wolff-ügynökség jelenti Pekingből: A császári udvar e hó 14-én Kaifangfuból Pekingbe indult, ahova hír szerint január 7-ikén fog megérkezni.

A romániai király beszéde.

Eukarest, december 15. A király ma a kamara küldöttségét fogadta, mely átnyújtotta a királyi izenetre adott válaszléiratot. A küldöttség vezetőjének beszédére a király kifejezte elismerését a képviselőháznak a miert a kormányt támogatta törekvéseiben.

Németgyűlölet Oroszországban.

Varsó, december 15. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) A poroszok ellen most folyó agitációk következtében az orosz mezőgazdák, akiknek német tejkereskedők azt az ajánlatot tették, hogy sajtot és vaját exportáljanak Németországba és akiknek már szállították is az ezen tejmérkek előállítására szükséges gépeket, most már mitsem akarnak tudni a német vevőkről és visszaadták a szállított gépeket.

Constans újabb lépése.

Páris, december 15. Több lap jelenti Konstantinápolyból: Constans francia nagykövet most lépéseket tesz azon célból, hogy a török államszolgálatban álló franciáknak a nekik több hónap óta járó fizetéseiket kifizessék. Constans továbbá több örmény diáknak, akiknek a török kormány eddig nem engedte meg, hogy Franciaországba utazzanak, erre a célra utlevelet állított ki.

A délafrikai háború.

Pretória, december 15. Kholerbrander és Dawken osztályai Transvaal északi részében folytattak hadműveleteket és e közben fogságba ejtették Badenhorst parancsnokot, annak két hadsegédét és Larose táborparancsnokot, továbbá 10 emberrel, köztük Dévos hadsegédet, akit Botha küldött ki Ermelóblól remondákkal.

Olasz egyetem Triesztben.

Trieszt, december 15. Egy Triesztben felállítandó olasz egyetem érdekében ma gyűlést tartottak, amelyen vagy 4000 ember vett részt és amelyen a polgármester, számos notabilitás küldöttség és szociáldemokrata volt jelen. A gyűlés egyhangulag határozati javaslatot fogadott el, amelyben kifejtette, hogy egy trieszti olasz egyetem létesítése az olasz nép természetes és történelmi joga. A gyűlés minden incidens nélkül folyt le.

KÖZGAZDASÁG.

Felolvasás. A műszaki- és vaskereskedelmi alkalmazottak körében e hó 14-én Vágó József közgazdasági író *Vámpolitikánk jövője* című előadást tartott, amelyben ismertette a vámpolitikai akulások hazánkra nézve jelentőségét bíró esélyeit. A fölolvast, amelyet nagyszámú hallgatóság nagy tetszéssel fogadott, sikerült társasvacsora követte, amelyen a fölolvastól több pohárköszöntőben ünnepezték. A fölolvast a felköszöntőkre adott válaszába belevonta a keresetnélküli kereskedelmi alkalmazottak felségélyezése iránt megindított akció ügyét és gyűjtést javasolt, amely a mononit célra összegzett eredményezett.

A Tiszavölgyi-Társulat közgyűlése ma délelőtt ment végbe a vármegyeháza nagytermében gróf Andrássy Aladár elnöklése mellett. Az évi jelentést Fekete Márton titkár terjesztette elő.

A jelentés ismerteti az egyes társulatok ügyeiben tett intézkedéseket és határozatokat s aztán előadja, hogy — mivel a Magyar Földhitelintézet a lefolyt év

alatt nem engedélyezett újabb vizsabayozási és talajjavítási kölcsönt — e szerint az 1889: XXX. t.-c. alapján, a társulatok részéről igénybevett ilyen kölcsönök mennyisége ugyanaz maradt, mint tavaly volt. Az engedélyezett kölcsönök összessége 61,889,600 korona. A tiszai ármentesítő társulatoknak az állam a Magyar Földhitelintézet és egyéb pénzüzetetek irányában főnálló összes adóssága 206,373,577 koronára rug. Ami magát a Tiszavölgyi Társulat pénzügyi helyzetét illeti, jelenti az elnökség, hogy a társulatnak 100,000 korona értékű papíra van. A központi pénztárnak december elején 7662 korona 67 fillér készpénzmaradványa volt. Végül közli a jelentés a Tiszavölgy szabályozó munkálatainak az állását és csatolja a kimutatást a folytatólóg végrehajtott s részben megkezdett állami munkálatokról és költségeiről.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette s az érdekltségi képviselőt a most kiléptettek helyébe beválasztotta: gróf Wenckheim Frigyes, gróf Tisza István, Ladics Györgyöt, Keller Imrét, Kovács Bélát és báró Drechsler Lajost.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Egy régi előfizető. Az a szinlap, melyre felhívja figyelmünket, nem tartozik a csodabogarak közé. Minden kisebb vidéki társulat igazgatója alomekkel iparkodik érdekesebbé tenni darabját s tudjuk nagyon jól, hogy a szinlap így hirdeti: *Lili, vagy a trombitás szerelme. A becsület, vagy a gazdag gyáros fia és a szegény munkásleány.* Ezen nem szabad megütöközni, hiszen a vidéki városokban oly kevés a színházba járó közönség, hogy meg kell boosítani az igazgatót, ha az alcimét csak egy nézővel is több meggy a színházba.

Fregoli. 1. Singer és Wolfner könyvkereskedésében (Andrássy-ut 10.) kapható. 2. Azokat a fordításokat valamely könyvkereskedő árjegyzékében megtalálja. 3. Belső dolgozóitársamk.

S. D. Singer és Wolfner könyvkereskedéséből megrendelheti a társasjátékok könyvét.

B. B. Zólyom-Brózó. Evi négy korona kedvezményben részesülnek.

Illa. Bécs. 1. Iró és festő, soká volt a külföldön. 2. Képvisező. 3. Fővárosi asszony.

T. B. Ajka. Az érdekes megfigyelések egész tömege van a kis cikkben; minden egyes részlete megérdemli, hogy szaktudása révén alapsan föl dolgozza.

Pálma. 1. Az illetőt nem ismerjük. 2. Ebben a dologban dr. Weyner Emil fővárosi orvos (Füredő-utca 8.) adhat fölvilágosítást, a nevezett specialista kozmetikában.

Sorsjegyek.

Internátus. 5242—84. Bazilika-sorsjegye 12 koronát nyert.

Sz. J. Porta. 196.943. sz. előfizető lánya, 169.928. sz. előfizető Mágnes. Dr. F. J., K. L. Almás-Füztő, S. L. G. B. Kis-Czell Zenta, T. S. Fugad, S. A. S. A. Brassó Szerb-Keszthely, T. J. Sámez, Cs. G. Turesok. Sorsjegyeik nem nyertek.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete a kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsítója Budapest, VII. Erzsébet-körút 12. Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állampapírokat a napi áron, elad sorsjegyeket részlet-hűtőre, ellenőrző a sorsjegyek húzásait, bevállja a **kisorsolt sorsjegyeket** és az esedékes sorsvényeket. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindenféle sorsjegyekre és értékpapírokra.

Napirend.

Napló. Hétfő, december 16. — Római katolikus: Özség vt. — Protestáns: Albina. — Görög-orosz: (december 3.) Szofonáz. — Zsidó: Tebbeth 6. — Nap kél: 7 óra 28 perccor. — Nyugszik 3 óra 52 perccor. — Hold kél: 10 óra 24 perccor délelőtt. — Nyugszik: 9 óra 32 perccor este.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettörténeti nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Országos Képtár és neszlekiállítás az Akadémiában zárva.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai iparmúzeum délelőtt 9—11-g.

Mezőgazdasági múzeum zárva.

Közeledési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10—12-g.

Föld történet a városi Múzeumban délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 1 korona.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása d. e. 9 órától este 8-ig. Belépődíj 25 fillér.

Muzeumi könyvtár zárva.

Ákadémiái könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. körület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árszámítását is eszközt) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi elvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

Fideiö.

Nagy opera 2 felvonásban. Zenéjét szerz. Beethoven Lajos. Szövegét írta Treischke. Fordította Lengel.

Személyek:

Fernando Kornai Jaquino, kapus Kiss B. Pizarro Ney D. 1-ső fogoly Gábor Florestán Broulik 2-ik Ney B. Leonora Diésyné 1-ső tiszt Zolnay Rocco Szendrői 2-ik Fodor Marcellina Szilágyinő

Kézde 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

Karácsonyi álom.

Betlehemes játék 3 felv. előjátékkal. Írta Gárdonyi Géza. Zenéjét szerz. Szabados Béla.

Személyek:

Gáspár Szacsavay Bertalan Gabányi Menyhört Iványi Boris Rákósi Boldizsár Mihályfi Magda Ligeti A királyné Lendvayné Zeuzsi Márkus Tücsök Náday Andris Gyenes Csillagász Vizvári Cigány Rózsahegyi Abradír Egressy Pogány főpap Pálfi Ordas Gál Gyöngyike Maróthy Egy miniszter Paulay Mária Hegyesi Csóka Faludi József Ujbázi

Kézde 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

Floreóra.

Énekes játék 4 képből. Írták Owen Hall, Paul Rubens, Ernest Boyd-Jones. Magyarosította Báhrnt Dezső. Zenéjét szerzette Leslie Stuart.

Személyek:

Cyrus Gilfain Szilágyi Tweedlepunch Sziklai Angela Turcsányi Leandro Szadai Donegal Palásthy Dolores Bolgár Lady Holyrod Margó Valida Almássy Frank Abbott Dalnoki

Kézde 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

A páholy.

Bohózat 3 felvonásban. Írták Lauff és Krantz. Magyarosította Kabos Ede.

Személyek:

Lipőczy Józsiás Hegedűs Csiz Pepi Szerémy Klára Nikó L. Dinszky Gyözö Buranov Iván Szabó Télemaque Németh Trojkon Fedor Tollagi Duplessis Kúry Alekszej Nagy Anica Bojár Sunderand Ujvári Gregor Kiss M. Dacekov Havasi Tiszt Szerdahelyi

Kézde 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Írta dr. Béli Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

H. Katalin Hegyi Mária Rózsa Gr. Gurackij Kenedich Olga Nyári Buranov Iván Szabó Télemaque Németh Trojkon Fedor Tollagi Duplessis Kúry Alekszej Nagy Anica Bojár Sunderand Ujvári Gregor Kiss M. Dacekov Havasi Tiszt Szerdahelyi

Kézde 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHAZ.

Hétfő, 1901. december hó 16-án.

A hadsereg.

Kézde 7 1/2 órakor.

Karácsonyi bevásárlás

előtt tekintsük meg

Kertész Tódor

magnagyobbított műiparára rakatárában a Kristóf-téren, az elkülönített osztályokban kizárólag új gyermekjáték és társasjáték különlegességeket. Pink-Pong vagy asztali tennis 1 ft 50 körül kezdve. Uj! Főbál-társasjáték 2 ft. Balta 2 ft. Tombola. Társasjáték játékok. Francia babák. Richter optikusok. Látorna. Magika. Hangszerok. Arisztón. Szoba tornaszerek. Esztirók csillag új karácsonyfadisz. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Carola Cecilia

legújabb dalai

és a nagy műsor összes művészeinek fellépte.

Minden vasárnap és ünnepen délutáni előadás igen mérsékelt árak mellett.

A kávéházban minden este

Dajna Balogh Rudi zenekara.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma először föllep az ausztráliai kirendelt

Moreaschani

továbbá:

Milla Barry

(21-ig tovább szerződött).

Borg testvérek

svéd duettisták.

Thomsen, Koldi József, Morton és Elliot, The Haytons

10 órakor:

Tarka Szilpád.

11 órakor:

Az aranyvadászok

A télikerben reggel 5 óráig Várda Elek előadásában hangverseny.

Folies Moderne

Kerepesi-ut 63. szám.

Családi jegyek!

darabja 1 korona egyenként is kapható. Igen jó földszinti vagy balkon ülőhelyre érvényes.

Szenzációs műsor!

Uj! A régi Ghetto. Uj!

Eredeti bohózat. Írta: Mülher Malvin.

PINKÁSZ & COMP.

Bohózat. Írta: Taufelstein Louis.

PLAGIUM.

Írta: Plagiaztor.

20 műsor szám.

Ejtelőli reggel 5 óráig a télikerben hangverseny.

TELEFON: 16-11. Általános árjegyzék vidékre ingyen

Működési pontosságú óra az

Omega' acél nyitott 30 kor.

Omega' ezüst nyitott 40 "

Omega' ezüst dupla 49 "

Omega' arany nyitott 250 "

Ritter Testvérek

órák és órárszerek

BUDAPEST, V., Marokói-u. 4.

Az 13520. számú

„Szerkezet különböző áramerősségre számított Izzóáramú Kicsérőlének megállítására”

című magyar szabadalom számára 1898. június 22-vel kezdve

Vevők vagy engedelményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. L. 6283” alatt Mosse Radolfhoz Bécs I. intézendők.

Karácsonyi könyvpiac.

Már megjelent az ajándékoknak alkalmas díszművek, ifjúsági iratok, képek- és mesekönyvek tartalmú

könyvjegyzékem.

Egyeztetik, mely a magyar, német, francia és angol műveket nagy választékban tartalmazza. Kiváncsán legyenek és hőnremélt megvásárolni. — Rendelők a beérkezés napján gondtalanul megküldetik. — Rendelők a beérkezés napján gondtalanul megküldetik. — Pontosan lesznek elintéztve.

SZILAGYI BÉLA

könyv-, zene- és antikvárium

Budapest, IV., Károly-kört 26. sz.

WADLSTEINER F.

Christoffe-ezüst, üveg- és porcellán

áruház

BUDAPEST, IV., Mária Valéria-utca 5. sz.

(Hungária szálló átellenében.)

Az Országos Magyar Gyógyászati Egyesület vezet.

So atlat új magyar és nemzetközi — és gépi — tanfolyamok tartanak meg. Jelenleg kezdők körében tartanak meg a Xostropég részvény-társaság Budapesti, Erzsébet-kört 9-11., New-York palota.

Maroni

(nemes prosztér) igen nagy és erős 6 kilogrammú és 2 kor. 70 fillért vált és költségmentesen házhoz szállítja.

Alexander Franz Mayer, Triest.

Receptek az ebből készíthető kúrákhoz és egyéb mellékletek.

A ki megdűlt, cimbalom, harmonika, mechanikai hangszerek, vagy zongorák tartók, körök, szék- és gyűjtők; Sternberg Armin és testvérei és k. ú. u. u. hangszergyártók Kerepesi-ut 36. sz. egy magán-ciklóralábi üzlettel árjegyzék: küldésesen díjazni.

Nigron

fekete zongora, kereksztrus, kovács használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. H. em. 12.

Egy

Koch & Karselt-féle matt kereksztrus pianó sárga és fekete. Ággyék-utca 4. III. Denker.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 29 ft., gyönyörű megújított zongora, 600 ft. 12 ft. üres hengereket árul 80 kor. Sternberg Armin és testvérei és k. ú. u. u. hangszergyártók Kerepesi-ut 36. sz. egy magán-ciklóralábi üzlettel árjegyzék: küldésesen díjazni.

Használt

férfi ruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kiváncsra a vevő a helyszínén megjelenik.

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi március hó 21-én 25722. szám alatt jóváhagyott alapszabályok szerinti működtető és tagjai közötti jogviszonyt szabályozó Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők Testülete

tagjait, kik szónoklál a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter fogyelemi főnökségéig alá tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparvédelmi ügyek elintézésére ajánlják.

A testület tagjai:

Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. Búcsócy Pál V., Nádor-utca 34. sz. Kalmár Jakab (Kalmár J.) VII., Kerepesi-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsai.) VII., Hotel Royal B. Meier Erno VII., Erzsébet-kört 13. Neufeld Armin VIII., József-kört 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII., Erzsébet-kört 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer VII., Kerepesi-ut 32.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PÁP in PÁP in PÁP in